Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
LAILA MEDINA
της 4ης Δεκεμβρίου 2025 [1]

Υπόθεση C-528/24 [Boothnesse] [i]

LQ,
NT,
RM
παρεμβαίνον:
Minister for Justice and Equality

[αίτηση του Supreme Court
(Ανωτάτου Δικαστηρίου, Ιρλανδία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Συμφωνία Εμπορίου και Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου – Τίτλος VII του τρίτου μέρους – Παράδοση προσώπου στο Ηνωμένο Βασίλειο για την άσκηση ποινικής δίωξης – Άρθρο 604, στοιχείο γ', και άρθρο 625 – Πιθανή δίωξη για άλλες αξιόποινες πράξεις – Κανόνας της ειδικότητας – Έννοια της φράσης "αξιόποινη πράξη […] πέραν εκείνης για την οποία παραδόθηκε το πρόσωπο" – Ποινή φυλάκισης έξι μηνών – Στέρηση της ελευθερίας – Αυτοτελής έννοια – Δυνατότητα επίκλησης του κανόνα της ειδικότητας ενώπιον δικαστηρίου – Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρα 6 και 47, καθώς και άρθρο 49, παράγραφος 1 – Αποτελεσματική δικαστική προστασία – Αρχή της νομιμότητας και προβλεψιμότητας των ποινών – Πρόσθετες εγγυήσεις που πρέπει να παράσχει το κράτος έκδοσης»

I. Εισαγωγή

1. Η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της Συμφωνίας Εμπορίου και Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου [2] (στο εξής: ΣΕΣ), σε συνδυασμό με τα άρθρα 47, 48 και 49 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

[i] Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

[2] ΕΕ 2021, L 149, σ. 10.

2. Ο κανόνας της ειδικότητας[3], ο οποίος αποτελεί βασική εγγύηση του δικαίου περί έκδοσης και παράδοσης, προβλέπεται από το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, το οποίο ορίζει ότι, με την εξαίρεση ορισμένων περιπτώσεων, πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε δεν μπορεί να διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινη πράξη διαπραχθείσα πριν από την παράδοσή του πέραν εκείνης για την οποία παραδόθηκε.

3. Η υπό κρίση υπόθεση ανέκυψε στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτελέσεως τριών ενταλμάτων σύλληψης που εκδόθηκαν δυνάμει της ΣΕΣ από δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας. Με τα εντάλματα αυτά ζητείται η παράδοση τριών προσώπων, των LQ, NT και RM, στο Ηνωμένο Βασίλειο προκειμένου να ασκηθεί εις βάρος τους δίωξη για το αδίκημα της απάτης. Οι εν λόγω ιδιώτες αντιτίθενται στην παράδοσή τους υποστηρίζοντας ότι συνιστά παράβαση του κανόνα της ειδικότητας που θεσπίζει το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, καθόσον θα υποχρεωθούν να εκτίσουν ποινή φυλάκισης έξι μηνών για αστικής φύσεως προσβολή του δικαστηρίου διότι παρέβησαν τις διατάξεις δέσμευσης των περιουσιακών τους στοιχείων που είχαν εκδοθεί από δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου. Δεδομένου ότι η αστικής φύσεως προσβολή του δικαστηρίου δεν χαρακτηρίζεται ως αξιόποινη πράξη στο Ηνωμένο Βασίλειο, δεν περιλήφθηκε στο ένταλμα που εκδόθηκε για τους σκοπούς της παραδόσεως.

4. Σε αυτό το πλαίσιο, το ζήτημα που εγείρεται στην υπό κρίση υπόθεση αφορά την ερμηνεία των διατάξεων του τίτλου VII του τρίτου μέρους της ΣΕΣ και, ιδίως, το άρθρο 625, παράγραφος 2, της εν λόγω συμφωνίας, σε περίπτωση που το δίκαιο του κράτους από το οποίο ζητείται η παράδοση (στο εξής: κράτος έκδοσης) δεν χαρακτηρίζει ως ποινικό αδίκημα τη συμπεριφορά στην οποία θεμελιώνεται η στερητική της ελευθερίας ποινή. Το Δικαστήριο καλείται να αποφανθεί με ποιον ακριβώς τρόπο πρέπει να ερμηνεύεται η φράση «αξιόποινη πράξη […] πέραν εκείνης για την οποία παραδόθηκε το πρόσωπο», κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης.

5. Η υπό κρίση υπόθεση φέρνει εντόνως στο προσκήνιο το κατά πόσον θα πρέπει να θεωρείται ότι ο κανόνας της ειδικότητας συνιστά εκτελεστό δικαίωμα ενός προσώπου και όχι διακυβερνητικό κανόνα που ισχύει μεταξύ κρατών[4].

II. Νομικό πλαίσιο

A. Η ΣΕΣ

6. Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της ΣΕΣ, το οποίο επιγράφεται «Δημόσιο διεθνές δίκαιο», ορίζει τα εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας και κάθε συμπληρωματικής συμφωνίας ερμηνεύονται καλή τη πίστει σύμφωνα με τη συνήθη τους έννοια στο πλαίσιό τους και λαμβανομένου υπόψη του σκοπού και του αντικειμένου της συμφωνίας σύμφωνα με τους εθιμικούς κανόνες για την ερμηνεία του δημόσιου διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κωδικοποιημένων κανόνων που περιλαμβάνονται στη σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών που έγινε στη Βιέννη στις 23 Μαΐου 1969 [στο εξής: Σύμβαση της Βιέννης[5]]».

[3] Ο οποίος αναφέρεται επίσης ως ειδικότητα, αρχή της ειδικότητας και θεωρία της ειδικότητας.

[4] Πρβλ. Tinsley, A., «Specialty: Arresting an elusive “right” in European extradition law», *New Journal of European Criminal Law*, τόμος 12, τεύχος 1, 2020, σ. 23 έως 35. Διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση https://doi.org/10.1177/2032284420976994.

[5] Η οποία υπογράφηκε στη Βιέννη στις 23 Μαΐου 1969, *Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 1155, σ. 331.

7. Το άρθρο 524 της ΣΕΣ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών», έχει ως ακολούθως:

«1. Η συνεργασία που προβλέπεται στο παρόν μέρος βασίζεται στον από μακρού σεβασμό των Μερών και των κρατών μελών για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των ατόμων, μεταξύ άλλων όπως ορίζονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου [η οποία εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών στις 10 Δεκεμβρίου 1948] και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου [στο εξής: ΕΣΔΑ [6]], καθώς και στη σημασία της πραγμάτωσης των δικαιωμάτων και ελευθεριών της εν λόγω σύμβασης σε εγχώριο επίπεδο.

2. Καμία διάταξη του παρόντος μέρους δεν τροποποιεί την υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των νομικών αρχών, όπως αντικατοπτρίζονται, ιδίως, στην [ΕΣΔΑ] και, στην περίπτωση της Ένωσης και των κρατών μελών της, στον [Χάρτη]».

8. Το άρθρο 599, παράγραφοι 1 και 2, της ΣΕΣ, το οποίο επιγράφεται «Πεδίο εφαρμογής», ορίζει τα εξής:

«1. Ένταλμα σύλληψης μπορεί να εκδίδεται για πράξεις που τιμωρούνται από το δίκαιο του κράτους έκδοσης με στερητική της ελευθερίας ποινή ή στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφάλειας ανώτατης διάρκειας τουλάχιστον 12 μηνών ή, εάν έχει ήδη επιβληθεί ποινή ή μέτρο ασφαλείας, για ποινές ή μέτρα ασφαλείας στερητικών της ελευθερίας διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων μηνών.

2. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4, η παράδοση μπορεί να εξαρτηθεί από την προϋπόθεση ότι οι πράξεις για τις οποίες εκδίδεται το ένταλμα σύλληψης συνιστούν αξιόποινη πράξη δυνάμει του δικαίου του κράτους εκτέλεσης, ανεξαρτήτως των στοιχείων της αντικειμενικής υπόστασης ή του νομικού χαρακτηρισμού του».

9. Το άρθρο 604, στοιχείο γ', της ΣΕΣ ορίζει τα εξής:

«Η εκτέλεση του εντάλματος σύλληψης από τη δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να υπόκειται στις ακόλουθες εγγυήσεις:

[…]

γ) εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι υπάρχει πραγματικός κίνδυνος για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του καταζητουμένου, η δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να ζητήσει, κατά περίπτωση, πρόσθετες εγγυήσεις όσον αφορά τη μεταχείριση του καταζητουμένου μετά την παράδοσή του προτού αποφασίσει αν θα εκτελέσει το ένταλμα σύλληψης».

10. Το άρθρο 611 της ΣΕΣ έχεις ως ακολούθως:

«1. Εάν ο συλληφθείς δηλώσει ότι συγκατατίθεται να παραδοθεί, η συγκατάθεση αυτή και, κατά περίπτωση, η ρητή παραίτηση από το ευεργέτημα του κανόνα της ειδικότητας που αναφέρεται στο άρθρο 625, παράγραφος 2, πρέπει να δίνονται ενώπιον της δικαστικής αρχής εκτέλεσης, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του κράτους εκτέλεσης.

[6] Η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950.

2. Κάθε κράτος λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ώστε οι συνθήκες υπό τις οποίες δίνονται η συγκατάθεση και, κατά περίπτωση, η παραίτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να δείχνουν ότι το πρόσωπο το πράττει εκουσίως και έχοντας πλήρη επίγνωση των σχετικών συνεπειών. Προς τούτο, ο καταζητούμενος έχει το δικαίωμα να επικουρείται από δικηγόρο.

[…]»

11. Το άρθρο 613, παράγραφος 2, της ΣΕΣ ορίζει τα εξής:

«Εάν η δικαστική αρχή εκτέλεσης κρίνει ότι οι πληροφορίες που κοινοποιήθηκαν από το κράτος έκδοσης δεν επαρκούν για να μπορέσει να αποφασίσει σχετικά με την παράδοση, ζητεί οι αναγκαίες συμπληρωματικές πληροφορίες, ιδίως όσον αφορά το άρθρο 597, τα άρθρα 600 έως 602, το άρθρο 604 και το άρθρο 606, να παρασχεθούν επειγόντως και μπορεί να καθορίσει προθεσμία για την παραλαβή τους, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται […]».

12. Το άρθρο 625 της ΣΕΣ, το οποίο επιγράφεται «Ενδεχόμενη δίωξη για άλλες αξιόποινες πράξεις», έχει ως ακολούθως:

«1. Τόσο το Ηνωμένο Βασίλειο όσο και η Ένωση, ενεργώντας για λογαριασμό οποιουδήποτε από τα κράτη μέλη της, μπορούν να κοινοποιήσουν στην ειδική επιτροπή για τη συνεργασία στον τομέα επιβολής του νόμου και για τη δικαστική συνεργασία [στο εξής: ειδική επιτροπή] ότι, κατά τις σχέσεις τους με άλλα κράτη στα οποία εφαρμόζεται η ίδια κοινοποίηση, τεκμαίρεται η συγκατάθεση για τη δίωξη, καταδίκη ή κράτηση ενός προσώπου προς έκτιση στερητικής της ελευθερίας ποινής ή στερητικού της ελευθερίας μέτρου ασφάλειας, για αξιόποινη πράξη διαπραχθείσα πριν από την παράδοση του προσώπου, πέραν εκείνης για την οποία παραδόθηκε το πρόσωπο, εκτός εάν, σε συγκεκριμένη περίπτωση, η δικαστική αρχή εκτέλεσης ορίσει άλλως στην απόφασή της για την παράδοση.

2. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3, πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε δεν μπορεί να διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινη πράξη διαπραχθείσα πριν από την παράδοσή του πέραν εκείνης για την οποία παραδόθηκε.

3. Η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[…]

β) η αξιόποινη πράξη δεν τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή ή στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφαλείας·

[…]

δ) το πρόσωπο ενδέχεται να υπόκειται σε ποινή ή μέτρο που δεν συνεπάγεται στέρηση της ελευθερίας, ιδίως χρηματική ποινή ή υποκατάστατο μέτρο, ακόμη και εάν αυτή ή ποινή ή το μέτρο ενδέχεται να περιορίζει την ατομική του ελευθερία·

ε) το πρόσωπο συγκατατέθηκε να παραδοθεί, ενδεχομένως συγχρόνως με την παραίτηση από το ευεργέτημα του κανόνα της ειδικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 611·

στ) το πρόσωπο, μετά την παράδοσή του, παραιτήθηκε ρητά από το ευεργέτημα του κανόνα της ειδικότητας όσον αφορά συγκεκριμένες αξιόποινες πράξεις προγενέστερες της παράδοσής του· η παραίτηση πρέπει να γίνεται ενώπιον της αρμόδιας δικαστικής αρχής του κράτους έκδοσης και να καταχωρείται στα πρακτικά σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του εν λόγω κράτους· η παραίτηση πρέπει να διατυπώνεται κατά τρόπο ώστε να προκύπτει σαφώς ότι το πρόσωπο ενήργησε εκουσίως και έχοντας πλήρη επίγνωση των σχετικών συνεπειών. Προς τούτο, το πρόσωπο έχει το δικαίωμα να επικουρείται από νομικό παραστάτη· και

ζ) η δικαστική αρχή εκτέλεσης που παρέδωσε το πρόσωπο δίνει τη συγκατάθεσή της σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.

4. Η αίτηση συγκατάθεσης υποβάλλεται στη δικαστική αρχή εκτέλεσης και συνοδεύεται από τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 606, παράγραφος 1, και από τη μετάφραση που αναφέρεται στο άρθρο 606, παράγραφος 2. Η συγκατάθεση δίδεται όταν η αξιόποινη πράξη για την οποία ζητείται επιδέχεται επίσης παράδοση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου. Η δικαστική αρχή εκτέλεσης αρνείται τη συγκατάθεσή της για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 600 και μπορεί πέραν αυτών να την αρνηθεί μόνο για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 601, στο άρθρο 602, παράγραφος 2 και στο άρθρο 603 παράγραφος 2. Η απόφαση λαμβάνεται το αργότερο 30 ημέρες μετά την παραλαβή της αίτησης. Για τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 604, το κράτος έκδοσης πρέπει να παρέχει τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο».

Β. Το ιρλανδικό δίκαιο

13. Η διαδικασία παράδοσης της ΣΕΣ προβλέπεται και πραγματώνεται στο ιρλανδικό δίκαιο με το άρθρο 22 του νόμου του 2003 περί ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, το οποίο ορίζει ότι με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων του εν λόγω άρθρου, το High Court (ανώτερο δικαστήριο, Ιρλανδία) οφείλει να αρνηθεί να προβεί στην παράδοση προσώπου κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του οικείου νόμου εφόσον κρίνει ότι το δίκαιο του κράτους έκδοσης δεν ορίζει ότι το πρόσωπο που παραδίδεται στο κράτος αυτό σε εκτέλεση εντάλματος σύλληψης δεν μπορεί να διωχθεί, να καταδικαστεί ή να τεθεί υπό κράτηση προς έκτιση ποινής ή μέτρου στερητικού της ελευθερίας, ούτε να περιοριστεί κατ' άλλον τρόπο η προσωπική του ελευθερία, λόγω της εκ μέρους του τέλεσης αξιόποινης πράξης, και το εν λόγω πρόσωπο πρόκειται πράγματι να διωχθεί, να καταδικαστεί ή να τεθεί υπό κράτηση προς έκτιση ποινής ή μέτρου στερητικού της ελευθερίας, ή ότι πρόκειται να περιοριστεί κατ' άλλον τρόπο η προσωπική του ελευθερία, λόγω της εκ μέρους του τέλεσης αξιόποινης πράξης.

III. Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

14. Οι LQ, NT και RM, ήτοι οι αναιρεσείοντες, υπόκεινται σε ποινική δίωξη στο Ηνωμένο Βασίλειο για τη φερόμενη τέλεση αδικημάτων απάτης υπό την ιδιότητά τους ως συνιδιοκτητών και συνδιαχειριστών μιας εταιρίας. Η φερόμενη δόλια συμπεριφορά τους που περιγράφεται λεπτομερώς στα εντάλματα συνίσταται στην εκ μέρους τους ψευδή παράσταση και στην εκτέλεση περιττών (και συχνών) επισκευαστικών εργασιών για τις οποίες επέβαλαν υπερβολικές χρεώσεις στους ιδιοκτήτες των ακινήτων, κυρίως ηλικιωμένους.

15. Τον Μάρτιο του 2021 το Reading Crown Court (ανώτερο ποινικό περιφερειακό δικαστήριο του Reading, Ηνωμένο Βασίλειο) εξέδωσε διατάξεις δεσμεύσεως περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διασφαλιστεί ότι, σε περίπτωση έκδοσης καταδικαστικών αποφάσεων, τα

περιουσιακά στοιχεία της εν λόγω εταιρίας και των LQ, NT και RM, θα μπορούν να διατεθούν προς αποζημίωση των φερομένων ως ζημιωθέντων[7]. Στις 5 Αυγούστου 2021, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι οι LQ, NT και RM παραβίασαν τους όρους των ως άνω διατάξεων και, ως εκ τούτου, καταδίκασε ερήμην έκαστο εξ αυτών για προσβολή του δικαστηρίου σε ποινή φυλάκισης έξι μηνών.

16. Στις 6 Δεκεμβρίου 2022 το Portsmouth Magistrates Court (πρωτοδικείο Πόρτσμουθ, Ηνωμένο Βασίλειο), ήτοι η δικαστική αρχή, εξέδωσε τρία εντάλματα σύλληψης βάσει της ΣΕΣ, διά των οποίων ζητείτο η παράδοση των LQ, NT και RM, προκειμένου να ασκηθούν εις βάρος τους ποινικές διώξεις για το αδίκημα της απάτης. Στα εν λόγω εντάλματα σύλληψης, η ως άνω αρχή επισημαίνει ότι, στο μέτρο που η παράβαση των μέτρων δέσμευσης των περιουσιακών στοιχείων δεν συνιστά ποινικό αδίκημα κατά το αγγλικό δίκαιο, η διαπίστωση του Reading Crown Court (ανώτερου ποινικού περιφερειακού δικαστηρίου του Reading) ότι οι αναιρεσείοντες παρέβησαν τις διατάξεις δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων και η συνακόλουθη καταδίκη τους για προσβολή του δικαστηρίου δεν σημαίνει ότι οι πράξεις αυτές είναι αξιόποινες, με συνέπεια να πρέπει να θεωρηθεί ότι τα συγκεκριμένα εντάλματα σύλληψης εκδόθηκαν αποκλειστικά προκειμένου να ασκηθεί ποινική δίωξη για το αδίκημα της απάτης[8].

17. Με απόφαση της 8ης Απριλίου 2024, το High Court (ανώτερο δικαστήριο) απέρριψε τις αντιρρήσεις που προέβαλαν οι LQ, NT και RM κατά της παράδοσής τους και με διατάξεις που εξέδωσε κατά την ίδια ημερομηνία διέταξε την παράδοσή τους στο Ηνωμένο Βασίλειο.

18. Στις 5 Ιουνίου 2024 χορηγήθηκε στους LQ, NT και RM άδεια για την άσκηση αναιρέσεως ενώπιον του Supreme Court (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Ιρλανδία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο.

19. Οι LQ, NT και RM υποστηρίζουν ενώπιον του δικαστηρίου αυτού ότι η παράδοσή τους στο Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να απορριφθεί καθόσον συνιστά παράβαση του κανόνα της ειδικότητας που προβλέπεται από το άρθρο 22, παράγραφος 2, του νόμου του 2003 περί Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης και το άρθρο 625 της ΣΕΣ.

20. Κατ' αναίρεση, οι αναιρεσείοντες υποστηρίζουν ότι ο όρος «αξιόποινη πράξη» στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς και όχι βάσει του χαρακτηρισμού του σε εθνικό επίπεδο. Μολονότι η προσβολή του δικαστηρίου δεν θεωρείται ότι συνιστά ποινικό αδίκημα κατά το αγγλικό δίκαιο, οι αναιρεσείοντες υποστηρίζουν ότι η φύση της διαδικασίας και η αυστηρότητα της κυρώσεως την καθιστούν ποινικού χαρακτήρα. Τονίζουν τον σκοπό του άρθρου 625 της ΣΕΣ, ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη δυνάμει του άρθρου 47 του Χάρτη. Προβάλλουν επίσης ότι η ερμηνεία του όρου «αξιόποινη πράξη» πρέπει να συνάδει με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ), ιδίως με τα κριτήρια που καθορίζονται στην απόφαση Engel[9], τα οποία παραπέμπουν στον χαρακτηρισμό της παραβάσεως κατά το εσωτερικό δίκαιο, στη φύση

[7] Με τις εν λόγω διατάξεις δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων απαγορεύθηκε η διάθεση των στοιχείων του ενεργητικού της εταιρίας, δεσμεύθηκαν οι τραπεζικοί λογαριασμοί των LQ, NT και RM καθώς και τα οχήματα ιδιοκτησίας τους και οι ίδιοι υποχρεώθηκαν να παράσχουν στις αρχές λεπτομερή στοιχεία για όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία εντός ή εκτός της Αγγλίας και της Ουαλίας.

[8] Οι πληροφορίες σχετικά με την επιβληθείσα ποινή για προσβολή του δικαστηρίου περιλαμβάνονται στο μέρος (f) καθενός από τα εντάλματα σύλληψης, το οποίο έχει ως εξής: «Η παραβίαση διατάξεως δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων δεν συνιστά ποινικό αδίκημα, ως εκ τούτου δεν αποτελεί αξιόποινη πράξη για την οποία μπορεί να ζητηθεί η έκδοση και για τον λόγο αυτόν δεν περιλαμβάνεται στον οικείο κατάλογο. Η διαπίστωση του […] [δικαστή του Reading Crown Court (ανώτερου ποινικού περιφερειακού δικαστηρίου του Reading)] ότι ο καταζητούμενος παραβίασε τη διάταξη δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων και επομένως προσέβαλε το δικαστήριο δεν συνιστά καταδικαστική απόφαση, ως εκ τούτου σκοπός έκδοσης του παρόντος εντάλματος παραμένει αποκλειστικά η άσκηση ποινικής δίωξης».

[9] Απόφαση του ΕΔΔΑ της 8ης Ιουνίου 1976, Engel κ.λπ. κατά Κάτω Χωρών (CE:EHCR:1976:0608JUD000510071).

της και στη σοβαρότητα της επιβληθείσας ποινής. Οι αναιρεσείοντες υπογραμμίζουν ότι τα δύο τελευταία κριτήρια αρκούν αυτοτελώς ώστε η διαδικασία να χαρακτηριστεί ως ποινικής φύσεως δυνάμει της ΕΣΔΑ και παραπέμπουν σε υποθέσεις όπως η απόφαση Κυπριανού κατά Κύπρου [10] και η απόφαση Benham κατά Ηνωμένου Βασιλείου [11] προκειμένου να καταδείξουν ότι, ανάλογα με την επιβληθείσα κύρωση, οι περιπτώσεις προσβολής του δικαστηρίου μπορούν να τύχουν της προστασίας που παρέχει το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ.

21. Κατ' αντιδιαστολή, η αναιρεσίβλητη διατείνεται ότι η αναλογία με το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ είναι άστοχη. Υποστηρίζει ότι η ΕΣΔΑ απαιτεί την ύπαρξη ενός κοινού κριτηρίου για τον καθορισμό των ποινικών κατηγοριών σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη αλλά οι διατάξεις περί παράδοσης της ΣΕΣ και της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ [12] του Συμβουλίου εξυπηρετούν διαφορετικό σκοπό, ο οποίος στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και τον σεβασμό των χαρακτηρισμών των πράξεων σε εθνικό επίπεδο. Κατά την αναιρεσίβλητη, η αρχή του διττού αξιοποίνου και ο κανόνας της ειδικότητας καταδεικνύουν τη σημασία που έχουν οι εκ μέρους κάθε κράτους χαρακτηρισμοί μιας συμπεριφοράς ως ποινικής ή άλλης φύσεως. Εντούτοις, η αναιρεσίβλητη αναγνωρίζει ότι, σε περίπτωση που ο όρος «αξιόποινη πράξη» ερμηνευθεί αυτοτελώς, το τελευταίο κριτήριο της αποφάσεως Engel, δηλαδή η σοβαρότητα της ποινής, μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση τη θέση της, δεδομένου ότι η επιβολή ποινής φυλάκισης έξι μηνών για προσβολή του δικαστηρίου είναι πιθανό να συνεπάγεται τον χαρακτηρισμό της ως ποινικής κατηγορίας δυνάμει της νομολογίας του ΕΔΔΑ.

22. Σε αυτό το πλαίσιο, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι η αίτηση αναιρέσεως εγείρει ζήτημα ερμηνείας του τίτλου VII του τρίτου μέρους της ΣΕΣ, ιδίως της διάταξης του άρθρου 625, παράγραφος 2, της εν λόγω συμφωνίας. Στο επίκεντρο της υποθέσεως βρίσκεται ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να εφαρμόζεται ο κανόνας της ειδικότητας στην περίπτωση που το κράτος έκδοσης δεν χαρακτηρίζει τη συμπεριφορά που συνεπάγεται την επιβολή της στερητικής της ελευθερίας ποινής, ούτε τη διαδικασία από την οποία αυτή προκύπτει, ως ποινικής φύσεως. Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι το ζήτημα αυτό είναι ευρύτερης σημασίας, ιδίως όσον αφορά την προσβολή δικαστηρίου. Σε πολλές έννομες τάξεις, ιδίως εντός της παραδόσεως του common law (κοινοδικαίου), οι ιδιώτες ενδέχεται να υπόκεινται σε στέρηση της ελευθερίας τους για προσβολή του δικαστηρίου, είτε ως μέσο καταναγκασμού είτε ως τιμωρητικό μέτρο, χωρίς η σχετική διαδικασία να χαρακτηρίζεται ως ποινική ούτε η υποκείμενη συμπεριφορά να αντιμετωπίζεται ως ποινικό αδίκημα. Ως εκ τούτου, η επίλυση του συγκεκριμένου ζητήματος είναι ουσιώδους σημασίας προκειμένου να καθοριστεί με ποιον τρόπο θα πρέπει να εφαρμόζεται ο κανόνας της ειδικότητας στην περίπτωση λειτουργίας διασυνοριακών μηχανισμών επιβολής δυνάμει της ΣΕΣ. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το Δικαστήριο δεν είχε μέχρι σήμερα την ευκαιρία να αποφανθεί επί του συγκεκριμένου ζητήματος.

23. Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι δεν συντρέχουν λόγοι αμφισβήτησης της δήλωσης των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η παραβίαση διάταξης δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων δεν συνιστά ποινικό αδίκημα κατά το δίκαιο του εν λόγω κράτους. Υπογραμμίζει επίσης ότι, τόσο στην Ιρλανδία όσο και στο Ηνωμένο Βασίλειο, υπάρχουν ενδεχομένως περιπτώσεις αστικού χαρακτήρα προσβολής του δικαστηρίου οι οποίες επισύρουν στερητικές της ελευθερίας ποινές με σκοπό διαφορετικό από αυτόν του καταναγκασμού. Ωστόσο, επισημαίνει ότι δεν θεωρεί επαρκή τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν προκειμένου να αποφανθεί εάν, υπό περιστάσεις παρόμοιες

[10] Απόφαση του ΕΔΔΑ της 15ης Δεκεμβρίου 2005, Κυπριανού κατά Κύπρου (CE:ΕΣΔΑ:2005:1215JUD007379701).

[11] Απόφαση του ΕΔΔΑ της 10ης Ιουνίου 1996, Benham κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ΕΣΔΑ:1996:0610JUD001938092).

[12] Απόφαση-πλαίσιο της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24) (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2002/584).

με εκείνες που ισχύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο, η εν λόγω προσβολή του δικαστηρίου θα πρέπει να θεωρείται ποινικής ή αστικής φύσεως. Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι η επίλυση του συγκεκριμένου ζητήματος ενδέχεται να παρέλκει εάν το Δικαστήριο κρίνει, στο πλαίσιο της απαντήσεώς του επί των προδικαστικών ερωτημάτων, ότι στον όρο «αξιόποινη πράξη», στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, θα πρέπει να αποδοθεί αυτοτελής σημασία.

24. Υπ' αυτές τις περιστάσεις, το Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει να θεωρηθεί ότι οι περί "παράδοσης" διατάξεις του τίτλου VII [του τρίτου μέρους της ΣΕΣ] έχουν εφαρμογή, αποκλειστικά και μόνον, σε περιπτώσεις ποινικής δίωξης και/ή εκτέλεσης στερητικής της ελευθερίας ποινής ή στερητικού της ελευθερίας μέτρου ασφάλειας που έχει επιβληθεί λόγω της τέλεσης ποινικού αδικήματος;

2) Κατ' ορθή ερμηνεία του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ –το οποίο προβλέπει ότι, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 625, πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε "δεν μπορεί να διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινη πράξη διαπραχθείσα πριν από την παράδοσή του πέραν εκείνης για την οποία παραδόθηκε"–, πρέπει να νοείται ως "αξιόποινη πράξη" (1) πράξη που ορίζεται ως αξιόποινη κατά το δίκαιο του κράτους έκδοσης, ή (2) πράξη που ορίζεται ως αξιόποινη κατά το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης, ή (3) πρόκειται για έννοια που έχει αυτοτελή σημασία στο δίκαιο της Ένωσης;

3) Σε περίπτωση που γίνει δεκτό ότι η έννοια της "αξιόποινης πράξης" στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ έχει αυτοτελή σημασία, ποια είναι τα κριτήρια βάσει των οποίων θα πρέπει να κρίνεται αν πρόκειται πράγματι για "αξιόποινη πράξη";

4) Ασκούν επιρροή στο πλαίσιο αυτό τα άρθρα 47, 48, 49 και 50 [του Χάρτη] –στα οποία γίνεται λόγος για "πραγματική προσφυγή/αμερόληπτο δικαστήριο" (άρθρο 47), "κατηγορούμενο" (άρθρο 48), "αδίκημα" (άρθρο 49), στο δε άρθρο 50 περιλαμβάνεται η φράση "[κανείς δεν διώκεται ούτε] τιμωρείται ποινικά για αδίκημα"– και/ή τα άρθρα 6 και 13 [ΕΣΔΑ] –στα οποία γίνεται λόγος για "κατηγορία ποινικής φύσης" και για "αποτελεσματική προσφυγή";

5) Αντιβαίνει στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ η παράδοση προσώπου το οποίο έχει καταδικαστεί σε κύρωση συνιστάμενη σε εξάμηνη στέρηση της ελευθερίας για προσβολή του δικαστηρίου, πλην όμως ο λόγος για τον οποίο ζητείται η παράδοσή του δεν αφορά την έκτιση της κύρωσης αυτής διότι, κατά το δίκαιο του κράτους έκδοσης, η προσβολή του δικαστηρίου χαρακτηρίζεται ως παράβαση αστικού χαρακτήρα και δεν συνιστά ποινικό αδίκημα;»

IV. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

25. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν οι LQ, NT και RM, η Ιρλανδία και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη στις 11 Σεπτεμβρίου 2025, άπαντες οι ως άνω μετέχοντες στη διαδικασία ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους.

V. Ανάλυση

26. Οι παρούσες προτάσεις είναι διαρθρωμένες ως ακολούθως. Θα ξεκινήσω περιγράφοντας την αλληλουχία και την εσωτερική λογική των προδικαστικών ερωτημάτων του εθνικού δικαστηρίου (υπό Α). Ακολούθως, θα στραφώ στην ουσιαστική εξέτασή τους, ξεκινώντας με την ερμηνεία του κανόνα της ειδικότητας δυνάμει του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ και τη σημασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο αυτό (υπό Β). Τέλος, θα εξετάσω εάν η συγκεκριμένη επίμαχη συμπεριφορά και ποινική κύρωση –δηλαδή, η επιβολή ποινής φυλάκισης για προσβολή του δικαστηρίου, η οποία χαρακτηρίζεται ως αστικού χαρακτήρα υπόθεση κατά το δίκαιο του κράτους έκδοσης– εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ (υπό Γ).

Α. Η αλληλουχία και η εσωτερική λογική των προδικαστικών ερωτημάτων του εθνικού δικαστηρίου

27. Κατά τη γνώμη μου, στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης είναι σκόπιμο να εξεταστούν από κοινού τα τέσσερα πρώτα προδικαστικά ερωτήματα πριν από την εξέταση του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος, καθόσον, κατά τα φαινόμενα, τα τέσσερα πρώτα ερωτήματα καθορίζουν το εννοιολογικό και νομικό πλαίσιο εντός του οποίου πρέπει να εξεταστεί το πέμπτο ρώτημα.

28. Τα τέσσερα πρώτα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν το εάν ο μηχανισμός παράδοσης έχει εφαρμογή μόνο σε ποινικές υποθέσεις (πρώτο προδικαστικό ερώτημα), τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να ερμηνεύεται ο όρος «αξιόποινη πράξη» στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ (δεύτερο και τρίτο προδικαστικό ερώτημα) και το κατά πόσον οι κανόνες περί θεμελιωδών δικαιωμάτων του δικαίου της Ένωσης ή της ΕΣΔΑ είναι κρίσιμοι για την ως άνω εκτίμηση (τέταρτο προδικαστικό ερώτημα). Ως εκ τούτου, φρονώ ότι είναι σκόπιμο να εξετάσει το Δικαστήριο τα τέσσερα πρώτα προδικαστικά ερωτήματα από κοινού, ιδίως διότι αποτελούν ένα συνεκτικό σύνολο που αφορά την ερμηνεία του όρου «αξιόποινη πράξη» και τη σημασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων συναφώς.

29. Αντιθέτως, με το πέμπτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ αντιτίθεται στην παράδοση στην περίπτωση που το πρόσωπο έχει καταδικαστεί σε ποινή φυλάκισης έξι μηνών για προσβολή δικαστηρίου, πλην όμως η παράδοσή του δεν ζητείται για την εκτέλεση της ποινής αυτής διότι το κράτος έκδοσης χαρακτηρίζει την προσβολή ως αστικού χαρακτήρα ζήτημα και όχι ως ποινικό αδίκημα. Συνεπώς, το συγκεκριμένο προδικαστικό ερώτημα βασίζεται στην ιδιαίτερη περίπτωση στερητικής της ελευθερίας ποινής για προσβολή δικαστηρίου, η οποία χαρακτηρίζεται ως αστικού χαρακτήρα παράβαση από το κράτος έκδοσης και συνιστά την εφαρμογή του ερμηνευτικού πλαισίου που εξετάζεται στο πλαίσιο των τεσσάρων πρώτων προδικαστικών ερωτημάτων.

30. Τούτου λεχθέντος, η εφαρμογή του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ προϋποθέτει ότι η συμπεριφορά στην οποία ερείδεται η στερητική της ελευθερίας ποινή –εν προκειμένω, η αστικού χαρακτήρα προσβολή του δικαστηρίου κατόπιν της παραβίασης διατάξεων δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων για την οποία επιβλήθηκε στερητική της ελευθερίας ποινή– εμπίπτει στην έννοια της «αξιόποινης πράξεως» κατά την εν λόγω διάταξη. Εάν, από την άλλη μεριά, θεωρηθεί ότι η συγκεκριμένη συμπεριφορά δεν εμπίπτει στην ως άνω έννοια, ο κανόνας της

ειδικότητας απλώς δεν έχει εφαρμογή. Στην περίπτωση αυτή, παρέλκει η εξέταση του κατά πόσον ο εν λόγω κανόνας δεν επιτρέπει την παράδοση, καθόσον δεν πληρούνται οι νομικές προϋποθέσεις εφαρμογής του.

31. Τέλος, είναι επίσης προφανές ότι το πέμπτο προδικαστικό ερώτημα δεν μπορεί να εξεταστεί μεμονωμένα, καθόσον το ερώτημα αυτό προϋποθέτει ότι η επίμαχη συμπεριφορά, δηλαδή η αστικού χαρακτήρα προσβολή δικαστηρίου, έχει ήδη χαρακτηριστεί ως «αξιόποινη πράξη» κατά την έννοια του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ. Αυτά ακριβώς τα κριτήρια για τον καθορισμό του συγκεκριμένου χαρακτηρισμού αποτελούν το αντικείμενο των τεσσάρων πρώτων προδικαστικών ερωτημάτων.

32. Ως εκ τούτου, η ανάλυσή μου διαρθρώνεται σε δύο μέρη: πρώτον, στην ερμηνεία του κανόνα της ειδικότητας και του όρου της «αξιόποινης πράξης» κατά την έννοια του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ· και, δεύτερον, στις συνέπειες της ερμηνείας αυτής στην περίπτωση που η επίμαχη συμπεριφορά συνιστά προσβολή του δικαστηρίου, η οποία χαρακτηρίζεται ως παράβαση αστικής φύσεως στο κράτος έκδοσης.

Β. Πρώτο έως τέταρτο προδικαστικό ερώτημα

33. Με τα τέσσερα πρώτα προδικαστικά ερωτήματα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων που περιέχονται στον τίτλο VII του τρίτου μέρους της ΣΕΣ περί «Παράδοσης», και ιδίως το άρθρο 625, παράγραφος 2, του τίτλου αυτού, περιορίζεται αποκλειστικά στις ποινικές διώξεις και/ή τις στερητικές της ελευθερίας ποινές ή τα στερητικά της ελευθερίας μέτρα ασφαλείας που έχουν επιβληθεί λόγω της τέλεσης ποινικών αδικημάτων· και, εφόσον τούτο ισχύει, εάν ο όρος «αξιόποινη πράξη», για τους σκοπούς του κανόνα της ειδικότητας, πρέπει να ερμηνεύεται (i) με βάση το δίκαιο του κράτους έκδοσης, (ii) βάσει του δικαίου του κράτους εκτέλεσης, ή (iii) αυτοτελώς και, στην τελευταία περίπτωση, σύμφωνα με ποια ακριβώς κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των άρθρων 47 έως 50 του Χάρτη και του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ.

34. Το ίδιο το γράμμα του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ δεν αναφέρει ρητώς εάν ο όρος «αξιόποινη πράξη» πρέπει να ορίζεται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους έκδοσης ή το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης ή εάν πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς. Επομένως, η έννοια «αξιόποινη πράξη» θα πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του ευρύτερου πλαισίου της ΣΕΣ και του κανόνα της ειδικότητας.

1. Το γενικό πλαίσιο για την ερμηνεία της ΣΕΣ

α) Πράξη δημοσίου διεθνούς δικαίου

35. Μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση, οι σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου ρυθμίζονται από διεθνείς συμφωνίες, κυρίως δε τη ΣΕΣ. Η ΣΕΣ αποτελεί μια συμφωνία σύνδεσης που στηρίζεται στο άρθρο 217 ΣΛΕΕ. Συνήφθη ως «συμφωνία της Ένωσης», και όχι ως μικτή συμφωνία, υπό την έννοια ότι τα ίδια τα κράτη μέλη δεν αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη [13].

[13] Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Szpunar στην υπόθεση Alchaster (C-202/24, EU:C:2024:559, σημείο 55).

36. Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η ΣΕΣ πρέπει να ερμηνεύεται ως πράξη του δημοσίου διεθνούς δικαίου [14]. Η ίδια η συμφωνία επιβεβαιώνει τον προσανατολισμό αυτόν. Το άρθρο 4, παράγραφος 2, αίρει την υποχρέωση ερμηνείας των διατάξεων της ΣΕΣ σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο οποιουδήποτε εκ των μερών. Ως εκ τούτου, εφαρμοστέο ερμηνευτικό πλαίσιο είναι αυτό του δημοσίου διεθνούς δικαίου και, ιδίως, η Σύμβαση της Βιέννης για το δίκαιο των συνθηκών (στο εξής: Σύμβαση της Βιέννης) [15]. Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της ΣΕΣ το καθιστά απολύτως σαφές και απαιτεί η εν λόγω συμφωνία να ερμηνεύεται καλή τη πίστει, σύμφωνα με τη συνήθη έννοια των όρων της σε συνάρτηση με τα συμφραζόμενα, και υπό το φως του αντικειμένου και του σκοπού της.

37. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, της ΣΕΣ ορίζει ότι, κατά γενικό κανόνα, οι διατάξεις της δεν απονέμουν δικαιώματα ούτε επιβάλλουν υποχρεώσεις απευθείας στους ιδιώτες. Ωστόσο, η διάταξη αυτή εισάγει ρητώς μια εξαίρεση «όσον αφορά την Ένωση» για το τρίτο μέρος της ΣΕΣ. Το άρθρο 625 της ΣΕΣ, το οποίο θεσπίζει τον κανόνα της ειδικότητας, περιλαμβάνεται στον τίτλο VII του τρίτου μέρους, ο οποίος επιγράφεται «Παράδοση». Αυτή η σκόπιμη συντακτική επιλογή υποδηλώνει ότι, εντός της έννομης τάξης της Ένωσης, οι διατάξεις του τρίτου μέρους μπορούν να παράγουν άμεσο αποτέλεσμα και, συνεπώς, να γίνει επίκλησή τους από τους ιδιώτες, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα συνήθη κριτήρια που έχουν καθοριστεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με το άμεσο αποτέλεσμα των διεθνών συμφωνιών [16]. Με άλλα λόγια, ζητήματα τα οποία εμπίπτουν στο τρίτο μέρος της ΣΕΣ και ανακύπτουν εντός της Ένωσης είναι ικανά να απονέμουν δικαιώματα σε ιδιώτες, τα οποία είναι εκτελεστά ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, παρά τον γενικό αποκλεισμό επέλευσης άμεσου αποτελέσματος που ισχύει όσον αφορά τις λοιπές διατάξεις της ΣΕΣ.

β) Αμοιβαία συνεργασία η οποία υπόκειται σε εγγυήσεις

38. Οι διαπιστώσεις στις οποίες κατέληξε το Δικαστήριο στην απόφαση Alchaster I είναι καθοριστικής σημασίας για την κατανόηση του κανόνα της ειδικότητας [17]. Το Δικαστήριο αποσαφήνισε ότι, σε αντίθεση με το καθεστώς του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης (στο εξής: ΕΕΣ), το οποίο βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών, η ΣΕΣ θεσπίζει ένα καθεστώς αμοιβαίας συνεργασίας το οποίο υπόκειται σε εγγυήσεις.

39. Συναφώς, το Δικαστήριο επισήμανε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αποτελεί μέρος του συστήματος που στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, περιγράφοντας μια τυπολογία τριών επιπέδων των καθεστώτων συνεργασίας, δηλαδή, πρώτον, τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης στο πλαίσιο της οποίας ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη· δεύτερον, τη συνεργασία με τρίτες χώρες, ιδίως ορισμένα κράτη που ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, όπως η Ισλανδία και η Νορβηγία, τα οποία διατηρούν προνομιακές σχέσεις με την Ένωση, και, τρίτον, τη συνεργασία με τις λοιπές τρίτες χώρες. Όσον αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο, το Δικαστήριο έκρινε ότι «η συνεργασία αυτή δεν φέρεται να στηρίζεται στη διατήρηση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των οικείων κρατών η οποία υφίστατο πριν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την

[14] Όπ.π. (σημείο 58)· βλ., επίσης, προτάσεις γενικού εισαγγελέα A. Biondi στην υπόθεση P&O North Sea Ferries και P&O Ferries (C-413/24, EU:C:2025:490, σημεία 48 και 49).

[15] Πρβλ. απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2006, IATA και ELFAA (C-344/04, EU:C:2006:10, σκέψη 40 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), στην οποία το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι κατά το άρθρο 31 της Συμβάσεως της Βιέννης οι συνθήκες πρέπει να ερμηνεύονται με καλή πίστη, σύμφωνα με τη συνήθη έννοια των όρων τους σε συνάρτηση με τα συμφραζόμενα, και υπό το φως του αντικειμένου και του σκοπού τους.

[16] Πρβλ. αποφάσεις της 30ής Σεπτεμβρίου 1987, Demirel (12/86, EU:C:1987:400, σκέψη 14), και της 26ης Μαΐου 2011, Akdas κ.λπ. (C-485/07, EU:C:2011:346, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[17] Απόφαση της 29ης Ιουλίου 2024, Alchaster (C-202/24, στο εξής: απόφαση Alchaster I, EU:C:2024:649).

Ένωση»[18]. Ειδικότερα, «το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αποτελεί μέρος του ευρωπαϊκού χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, η δημιουργία του οποίου καθίσταται δυνατή, μεταξύ άλλων, χάρη στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης»[19]. Επιπλέον, το καθεστώς που θεσπίζει η ΣΕΣ δεν δημιουργεί σχέσεις «εξίσου προνομιακές» με αυτές που περιγράφονται στην προγενέστερη νομολογία σχετικά με τα κράτη που ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο[20].

40. Η διάκριση αυτή είναι θεμελιώδης για την εφαρμογή του κανόνα της ειδικότητας, η εφαρμογή του οποίου στο πλαίσιο του καθεστώτος του ΕΕΣ προϋποθέτει ότι αμφότερα τα κράτη μέλη δρουν εντός ενός πλαισίου αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Βάσει αυτής ακριβώς της αμοιβαίας εμπιστοσύνης επιτρέπεται στο κράτος έκδοσης να αναλάβει την ευθύνη άσκησης ποινικής δίωξης ή επιβολής της ποινής μετά την έγκριση της παράδοσης[21]. Ομοίως, αυτή ακριβώς η αμοιβαία εμπιστοσύνη εγγυάται ότι προστατεύονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που κατοχυρώνονται από τον Χάρτη, μέσω των εθνικών εννόμων τάξεων οι οποίες είναι σε θέση να παρέχουν ισοδύναμη και αποτελεσματική προστασία εντός της Ένωσης[22].

41. Επιπλέον, στην απόφαση Alchaster I, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι το καθεστώς παράδοσης δυνάμει της ΣΕΣ περιλαμβάνει εξαιρέσεις και εξατομικευμένες εγγυήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων –συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βασίζονται στην πολιτική φύση των αξιόποινων πράξεων, την ιθαγένεια και τους κινδύνους για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων– οι οποίες δεν απαντούν στο καθεστώς του ΕΕΣ[23]. Οι εξαιρέσεις αυτές δεν εξαρτώνται από τη διαπίστωση της ύπαρξης συστημικών πλημμελειών[24].

42. Πιο συγκεκριμένα, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η ΣΕΣ περιέχει παρεκκλίσεις και πρόσθετες εγγυήσεις, όπως αυτές που προβλέπονται από τα άρθρα 602 και 603, καθώς και το άρθρο 604, στοιχείο γ′, της ΣΕΣ, οι οποίες δεν απαντούν στην απόφαση-πλαίσιο 2002/584. Η απόφαση Alchaster I επισημαίνει ότι το πλαίσιο της ΣΕΣ καθιστά επιβεβλημένη την εκ των προτέρων και κατά περίπτωση εξέταση των εφαρμοστέων νομικών εγγυήσεων και ορίων[25]. Εξ αυτού συνάγεται ότι τα δικαστήρια της Ένωσης οφείλουν να διενεργούν εξατομικευμένη αξιολόγηση των κινδύνων υπό το πρίσμα του Χάρτη. Το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το καθεστώς αυτό επιβάλλει τη διενέργεια ανεξάρτητης εκτίμησης από την δικαστική αρχή εκτέλεσης, χωρίς επίκληση οποιουδήποτε γενικού τεκμηρίου εμπιστοσύνης[26].

43. Η διάκριση αυτή επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να γίνει αντιληπτός ο κανόνας της ειδικότητας: δηλαδή, όχι ως ένα αυτόματο κριτήριο συμμόρφωσης από το κράτος έκδοσης, αλλά ως μια εγγύηση που πρέπει να αξιολογείται και να διασφαλίζεται ενεργά από την αρχή εκτέλεσης κατά την εκπλήρωση των δικών της υποχρεώσεων για τη διασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Όπως υπογράμμισε το Δικαστήριο στην απόφαση Alchaster I, το άρθρο 604, στοιχείο γ′, της ΣΕΣ επιτρέπει ρητώς στη δικαστική αρχή εκτέλεσης να ζητήσει

18 Όπ.π. (σκέψη 71).

19 Όπ.π. (σκέψη 70).

20 Όπ.π.

21 Απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2020, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Κανόνας της ειδικότητας) (C-195/20 PPU, EU:C:2020:749, σκέψη 40).

22 Απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 2022, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Οικογενειακή ενότητα – Ήδη παρασχεθείσα προστασία) (C-483/20, EU:C:2022:103, σκέψη 27).

23 Σκέψεις 72 έως 74.

24 Βλ. σκέψη 75.

25 Σκέψη 82.

26 Σκέψεις 78 έως 83.

πρόσθετες εγγυήσεις εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο θα αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο όσον αφορά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του σε περίπτωση παράδοσής του [27].

2. Πεδίο εφαρμογής του κανόνα της ειδικότητας δυνάμει του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ

44. Ο κανόνας της ειδικότητας αποτελεί μέρος του εθιμικού δικαίου που διέπει την έκδοση μεταξύ κρατών [28]. Διατάξεις οι οποίες θεσπίζουν τον εν λόγω κανόνα ανευρίσκονται στις περισσότερες, αν όχι όλες, τις συνθήκες περί εκδόσεως [29]. Στην περίπτωση της ΣΕΣ, το άρθρο 625, παράγραφος 2, ορίζει ότι, υπό την επιφύλαξη ορισμένων εξαιρέσεων, «πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε δεν μπορεί να διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινη πράξη διαπραχθείσα πριν από την παράδοσή του πέραν εκείνης για την οποία παραδόθηκε».

45. Η διάταξη αυτή, η οποία διέπει τον κανόνα της ειδικότητας στο πλαίσιο της εν λόγω συμφωνίας, αντανακλά το γράμμα και τη δομή του άρθρου 27 της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 [30]. Ωστόσο, όπως κατέστησε σαφές το Δικαστήριο στην απόφαση Polydor και RSO Records [31], η ταυτόσημη διατύπωση στο δίκαιο της Ένωσης και σε διεθνείς συμφωνίες δεν συνεπάγεται αυτομάτως και την ομοιόμορφη ερμηνεία τους. Και τούτο διότι οι διατάξεις που απαντούν σε μια διεθνή συμφωνία ενδέχεται να επιδιώκουν διαφορετικούς σκοπούς και να λειτουργούν εντός ενός χωριστού νομικού και θεσμικού πλαισίου. Κατά συνέπεια, η σχετική με τον κανόνα της ειδικότητας νομολογία που έχει αναπτυχθεί όσον αφορά το ΕΕΣ δεν μπορεί να μεταφερθεί αυτομάτως στο πλαίσιο της ΣΕΣ, καθόσον στο πλαίσιο αυτό η αμοιβαία εμπιστοσύνη, η οποία είναι εγγενής σε έναν χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα, αντικαθίσταται από ένα σύστημα συνεργασίας το οποίο υπόκειται σε εγγυήσεις [32]. Αντιθέτως, το πεδίο εφαρμογής του κανόνα της ειδικότητας στο πλαίσιο της ΣΕΣ πρέπει να καθοριστεί μέσω της γραμματικής, εννοιολογικής και τελολογικής ερμηνείας της ίδιας της συμφωνίας [33].

46. Καίτοι το κατά τόπον πεδίο εφαρμογής του κανόνα της ειδικότητας που θεσπίζει το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, το οποίο εφαρμόζεται στις σχέσεις παράδοσης μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και όλων των κρατών μελών της Ένωσης, δεν τίθεται ως ζήτημα στην υπό κρίση υπόθεση, εντούτοις, είναι απαραίτητο να εξεταστούν το προσωπικό, το χρονικό και το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανόνα, τα οποία θα εξετάσω διαδοχικά στα επόμενα σημεία των παρουσών προτάσεων.

27 Σκέψη 75.

28 Schabas, W. A, *The International Criminal Court: A Commentary on the Rome Statute*, 2η έκδ., Oxford University Press, Οξφόρδη, 2016, σ. 1362 έως 1366.

29 Σύμβαση-υπόδειγμα για την έκδοση, A/RES/45/116, παράρτημα, άρθρο 14 και Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εκδόσεως, European Treaty Series αριθ. 24, άρθρο 14.

30 Το άρθρο 625, παράγραφος 1, της ΣΕΣ αντιστοιχεί στο άρθρο 27, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584. Το άρθρο 27, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 και το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ είναι, κατ' ουσίαν, πανομοιότυπα. Το άρθρο 27, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 καθορίζει τις εξαιρέσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται ο κανόνας της ειδικότητας και το άρθρο 625, παράγραφος 3, της ΣΕΣ επαναλαμβάνει σχεδόν αυτολεξεί το περιεχόμενο της εν λόγω διατάξεως. Το άρθρο 27, παράγραφος 4, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 επαναλαμβάνεται, κατ' ουσίαν, στο άρθρο 625, παράγραφος 4, της ΣΕΣ, το οποίο θεσπίζει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει το κράτος έκδοσης προκειμένου να ζητήσει τη συγκατάθεση της δικαστικής αρχής εκτέλεσης.

31 Απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 1982 (270/80, EU:C:1982:43, σκέψεις 14 έως 16).

32 Βλ. σημείο 41 των παρουσών προτάσεων.

33 Βλ. σημείο 37 των παρουσών προτάσεων.

α) Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

47. Στην απόφαση Leymann και Pustovarov[34], το Δικαστήριο έκρινε ότι ο κανόνας της ειδικότητας που θεσπίζει το άρθρο 27, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584 «συνδέεται με την κυριαρχία του κράτους μέλους εκτελέσεως» και «παρέχει στο καταζητούμενο άτομο το δικαίωμα να μη διωχθεί, να μην καταδικαστεί ή να μη στερηθεί την ελευθερία του παρά μόνο για την αξιόποινη πράξη που προκάλεσε την παράδοσή του»[35]. Ακολουθούν δύο παρατηρήσεις. Η διατύπωση του Δικαστηρίου κατά την οποία ο εν λόγω κανόνας «συνδέεται» *αλλά και* «παρέχει» καταδεικνύει τον διττό χαρακτήρα του: στο πλαίσιο του ΕΕΣ λειτουργεί, παράλληλα, ως εγγύηση της κυριαρχίας του κράτους και ως ατομικό δικαίωμα του καταζητούμενου προσώπου, επίκληση του οποίου μπορεί να γίνει από το πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε δυνάμει του δικαίου της Ένωσης.

48. Κατά συνέπεια, το ζήτημα που εγείρεται συναφώς συνίσταται στο εάν ο διττός χαρακτήρας που καθιερώνεται στη σχετική με το ΕΕΣ νομολογία έχει επίσης εφαρμογή στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ.

49. Συναφώς, όσον αφορά την κυριαρχία, το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ καθιστά σαφές ότι η άσκηση δίωξης για «άλλες αξιόποινες πράξεις» απαιτεί τη συγκατάθεση της αρχής εκτέλεσης, η οποία εξασφαλίζει ότι το κράτος εκτέλεσης διατηρεί τον απόλυτο έλεγχο επί των εννόμων συνεπειών της αποφάσεώς του περί παράδοσης. Η λειτουργία αυτή αντιστοιχεί στη λογική της κυριαρχίας που αναπτύχθηκε όσον αφορά την απόφαση-πλαίσιο 2002/584.

50. Όσον αφορά τα δικαιώματα που απονέμονται σε ιδιώτες, το καθεστώς του ΕΕΣ χαρακτηρίζεται από *υψηλό επίπεδο* αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών[36], ιδίως σε έναν ευρωπαϊκό χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα[37]. Όπως έχει διευκρινίσει το Δικαστήριο[38], η εμπιστοσύνη αυτή υποχρεώνει κάθε κράτος μέλος να δέχεται, πλην εξαιρετικών περιστάσεων, ότι τα λοιπά κράτη μέλη τηρούν το δίκαιο της Ένωσης και, ειδικότερα, ότι σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα[39]. Αυτή η θεμελιώδης παραδοχή συμμόρφωσης επιτρέπει την απλοποίηση των διαδικασιών αντί να στηρίζεται σε ατομικά καθορισμένες εγγυήσεις ή μηχανισμούς συγκατάθεσης.

51. Κατ' αντιδιαστολή, το τρίτο μέρος της ΣΕΣ στηρίζεται στη συνεργασία στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης, όπως κατέστησε σαφές το Δικαστήριο στην απόφαση Alchaster I. Παρατήρησε ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 23 και το άρθρο 1 της ΣΕΣ, η εν λόγω συμφωνία αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας τόσο της Ένωσης όσο και του Ηνωμένου Βασιλείου, καθιστώντας δυνατή τη συνεργασία όσον αφορά την πρόληψη, τη διερεύνηση, την ανίχνευση ή τη δίωξη ποινικών αδικημάτων καθώς και την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων[40]. Ο στόχος αυτός κατοχυρώνεται στο τρίτο μέρος, όπως επιβεβαιώνεται από το άρθρο 522,

[34] Βλ. απόφαση της 1ης Δεκεμβρίου 2008 (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, σκέψεις 43 και 44).

[35] Η διατύπωση αυτή επαναλαμβάνεται σε ένα πανομοιότυπο χωρίο στη σκέψη 39 της αποφάσεως της 24ης Σεπτεμβρίου 2020, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Κανόνας της ειδικότητας) (C-195/20 PPU, EU:C:2020:749). Η σκέψη 40 της αποφάσεως αυτής εξηγεί τη δικαιοδοτική διάσταση, απαιτώντας από το κράτος έκδοσης να ζητήσει τη συγκατάθεση του κράτους εκτέλεσης προκειμένου να σεβαστεί τις αρμοδιότητές του, πλην όμως δεν περιορίζει τον διττό χαρακτήρα που καθιερώνεται από το Δικαστήριο στο συγκεκριμένο απόσπασμα.

[36] Βλ. απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2016, Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, σκέψη 25). Το καθεστώς αυτό χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως στο πλαίσιο του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Η σχετική παραδοχή είναι ότι κάθε κράτος μέλος τηρεί κοινά πρότυπα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, πράγμα το οποίο επιτρέπει την απλοποίηση των διαδικασιών με βάση τη θεσμική συνεργασία και όχι την εξατομικευμένη συγκατάθεση.

[37] Βλ. απόφαση Alchaster I (σκέψεις 63 και 70).

[38] Όπ.π. (σκέψεις 24 έως 27).

[39] Βλ. αποφάσεις της 5ης Απριλίου 2016, Aranyosi και Căldăraru (C-404/15 και C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, σκέψη 78).

[40] Απόφαση Alchaster I (σκέψεις 40 και 41).

παράγραφος 1, της ΣΕΣ[41]. Επιπλέον, το άρθρο 524, παράγραφος 1, της ΣΕΣ συνδέει τη συνεργασία αυτή με τον κοινό σεβασμό της Ένωσης, του Ηνωμένου Βασιλείου και των κρατών μελών για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου καθώς και για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που εγγυάται η ΕΣΔΑ[42].

52. Ωστόσο, καίτοι η ΣΕΣ επιδιώκει τη διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου εγγυήσεων για τους ιδιώτες, οι οποίες μπορούν να συγκριθούν με εκείνες που διασφαλίζονται εντός της Ένωσης, εντούτοις, λειτουργεί, όπως προαναφέρθηκε[43], με βάση την αμοιβαία συνεργασία που υπόκειται σε εγγυήσεις και όχι βάσει της αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Κατά συνέπεια, η διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων επιτάσσει την πλήρη εφαρμογή των εγγυήσεων που προβλέπονται από τη ΣΕΣ, ιδίως εκείνων του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, ως λειτουργικών εγγυήσεων εντός του πλαισίου της διαδικασίας παράδοσης.

53. Τούτο καταδεικνύει ότι ο κανόνας της ειδικότητας, καίτοι είναι διατυπωμένος ως διαδικαστική εγγύηση, λειτουργεί στην πράξη ως ένα εργαλείο που πρέπει να εφαρμόζεται ενεργά από την αρχή εκτέλεσης προκειμένου αυτή να διασφαλίσει ότι εκπληρώνει την προστατευτική λειτουργία της, ιδίως υπό το πρίσμα των υποχρεώσεων που απορρέουν από τα θεμελιώδη δικαιώματα. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο της ΣΕΣ, η διάσταση του κανόνα της ειδικότητας που αφορά τα ατομικά δικαιώματα είναι πιο έντονη, διότι η απουσία αμοιβαίας εμπιστοσύνης[44] υποχρεώνει τη δικαστική αρχή εκτέλεσης να επαληθεύσει, πριν από την παράδοση, εάν υπάρχει συμμόρφωση προς τον κανόνα αυτόν και, εφόσον απαιτείται, να ζητήσει την παροχή πρόσθετων εγγυήσεων δυνάμει του άρθρου 604, στοιχείο γ', της ΣΕΣ.

54. Εξ αυτού συνάγεται ότι ο κανόνας της ειδικότητας που θεσπίζει το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι ενσωματώνει τον ίδιο διττό χαρακτήρα με εκείνον που καθιερώνεται στην απόφαση-πλαίσιο 2002/584: συνιστά έκφραση της κυριαρχίας του κράτους εκτέλεσης αλλά και παρέχει, εντός της Ένωσης, στο πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε το δικαίωμα να μη διωχθεί, καταδικαστεί ή στερηθεί άλλως την ελευθερία του για οποιαδήποτε άλλη αξιόποινη πράξη πέραν εκείνης για την οποία παραδόθηκε.

β) Χρονικό πεδίο εφαρμογής

55. Η διαδικασία παράδοσης βάσει της ΣΕΣ αποτελείται από διάφορα διακριτά διαδικαστικά στάδια, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης του αιτήματος παράδοσης, της εκτέλεσης της αποφάσεως περί παράδοσης (ή μη παράδοσης) και της διαδικασίας συγκατάθεσης. Οι εφαρμοστέες νομικές εγγυήσεις ενδέχεται να διαφέρουν ανάλογα με το στάδιο της διαδικασίας. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να αποσαφηνιστεί το χρονικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ και η σχέση του με τη συνακόλουθη διαδικασία συγκατάθεσης που θεσπίζει το άρθρο 625, παράγραφος 3, στοιχείο ζ', και παράγραφος 4.

56. Όσον αφορά το χρονικό πεδίο εφαρμογής του, το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ λειτουργεί πριν από την παράδοση και ως προϋπόθεσή της: αποτελεί μέρος του νομικού πλαισίου που διέπει το κατά πόσον μπορεί να πραγματοποιηθεί νομίμως η παράδοση. Κατ' αντιδιαστολή, η διαδικασία συγκατάθεσης στο άρθρο 625, παράγραφος 3, στοιχείο ζ', και παράγραφος 4, της ΣΕΣ εξυπηρετεί μια λειτουργία μετά την παράδοση. Προβλέπει τον

[41] Όπ.π. (σκέψη 41).

[42] Όπ.π. (σκέψη 42).

[43] Σημείο 41 των παρουσών προτάσεων.

[44] Σημείο 42 των παρουσών προτάσεων.

μηχανισμό διά του οποίου το κράτος έκδοσης μπορεί, μετά την παράδοση, να ζητήσει τη συγκατάθεση του κράτους εκτέλεσης για την επέκταση του πεδίου της δίωξης σε άλλες αξιόποινες πράξεις.

57. Υπό το πρίσμα της συλλογιστικής του Δικαστηρίου στην απόφαση Alchaster I, η δικαστική αρχή εκτέλεσης οφείλει να διενεργεί έναν εκ των προτέρων έλεγχο προκειμένου να διασφαλίσει ότι η μεταχείριση που αναμένεται μετά την παράδοση θα συμμορφώνεται προς τον κανόνα της ειδικότητας. Συνεπώς, το ζήτημα εάν σε μια συγκεκριμένη υπόθεση έχει εφαρμογή ο κανόνας της ειδικότητας είναι ένα ζήτημα το οποίο πρέπει να τίθεται πριν από την παράδοση, στο πλαίσιο της εξέτασης που διενεργεί ο δικαστής εκτέλεσης υπό το πρίσμα του Χάρτη.

58. Εξ αυτού συνάγεται ότι ο μηχανισμός συγκατάθεσης του άρθρου 625, παράγραφος 3, στοιχείο ζ′, και παράγραφος 4, της ΣΕΣ και η αξιολόγηση υπό το πρίσμα του Χάρτη, όπως εφαρμόζεται στον κανόνα της ειδικότητας, αποτελούν δύο διακριτά ζητήματα. Η διαδικασία που αφορά τη συγκατάθεση λαμβάνει χώρα μετά την παράδοση: τίθεται σε εφαρμογή μόνο εάν το κράτος έκδοσης ζητήσει επισήμως τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της παράδοσης προκειμένου να ασκήσει δίωξη εις βάρος του προσώπου που παραδόθηκε και για «άλλες αξιόποινες πράξεις» [45]. Αντιθέτως, ο εκ των προτέρων έλεγχος της δικαστικής αρχής εκτέλεσης πραγματοποιείται πριν από την παράδοση και αφορά τη βασική εγγύηση που θεσπίζει το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, δηλαδή ότι το πρόσωπο δεν θα διωχθεί, δεν θα καταδικαστεί ούτε θα στερηθεί άλλως την ελευθερία του για μη προβλεπόμενες αξιόποινες πράξεις, δηλαδή για αξιόποινες πράξεις πέραν εκείνων που περιγράφονται στο ένταλμα. Πρόκειται για μια άμεση και εκ των προτέρων μορφή προστασίας· αποτελεί μέρος του λόγου που καθιστά εξαρχής νόμιμη την απόφαση παράδοσης.

59. Το σκεπτικό αυτό δεν αμφισβητείται ούτε από τη νομολογία του Δικαστηρίου στις αποφάσεις Leymann and Pustovarov [46] και Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Κανόνας της ειδικότητας) [47], δεδομένου ότι αμφότερες οι εν λόγω αποφάσεις εκκινούν από το γεγονός ότι έχει ήδη λάβει χώρα η παράδοση και το πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε υπάγεται ήδη στη δικαιοδοσία του κράτους έκδοσης. Στις υποθέσεις αυτές, το Δικαστήριο ανέλυσε τον κανόνα της ειδικότητας στο πλαίσιο αιτημάτων που υποβλήθηκαν μετά την παράδοση: το κράτος έκδοσης είχε ζητήσει συγκατάθεση προκειμένου να ασκήσει δίωξη στο πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε για πρόσθετες αξιόποινες πράξεις.

60. Ομοίως, στην απόφαση F. [48], το ζήτημα δεν ήταν εάν έχει εφαρμογή ο κανόνας της ειδικότητας –τούτο ήταν αδιαμφισβήτητο– αλλά, αντιθέτως, ποιες είναι οι διαδικαστικές εγγυήσεις που απαιτούνται από τη μεριά του κράτους εκτέλεσης. Το προδικαστικό ερώτημα συνίστατο στο κατά πόσον το εθνικό δίκαιο μπορεί να προβλέπει την άσκηση προσφυγής, έχουσας ανασταλτική ισχύ, κατά της αποφάσεως της δικαστικής αρχής εκτελέσεως περί χορήγησης συγκατάθεσης για περαιτέρω δίωξη. Με άλλα λόγια, η εξέταση που διενεργήθηκε από τον δικαστή εκτέλεσης στην

[45] Τούτο δεν πρέπει να συγχέεται με τη διαφορετική μορφή συγκατάθεσης που παρέχεται δυνάμει του άρθρου 611 της ΣΕΣ, κατά το οποίο ο καταζητούμενος μπορεί να συμφωνήσει στην ταχεία παράδοσή του παραιτούμενος από ορισμένες διαδικαστικές εγγυήσεις. Οι δύο μηχανισμοί είναι εννοιολογικά διακριτοί: ο πρώτος αφορά το πεδίο εφαρμογής της δίωξης μετά την παράδοση ενώ ο τελευταίος αφορά τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η παράδοση.

[46] Απόφαση της 1ης Δεκεμβρίου 2008 (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669).

[47] Η νομική κατάσταση που έχει εξεταστεί στη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τον κανόνα της ειδικότητας στο πλαίσιο του ΕΕΣ – στην οποία το πρόσωπο έχει ήδη παραδοθεί και το κράτος έκδοσης πρέπει να σεβαστεί τα καθορισθέντα από την αρχή εκτέλεσης όρια– δεν έχει ανακύψει ακόμη στην υπό κρίση υπόθεση. Η συλλογιστική της αποφάσεως της 24ης Σεπτεμβρίου 2020 (C-195/20 PPU, EU:C:2020:749, σκέψη 40), προϋποθέτει ότι η παράδοση έχει ήδη πραγματοποιηθεί. Ο «σφετερισμός» στον οποίον παραπέμπει το Δικαστήριο προϋποθέτει ότι το κράτος εκτέλεσης έχει προβεί στη μεταγωγή του προσώπου και ότι το κράτος έκδοσης βρίσκεται πλέον σε θέση να ενεργήσει όσον αφορά το πρόσωπο αυτό εντός των ορίων που καθορίζει η απόφαση παράδοσης. Κατ' αντιδιαστολή, στο στάδιο πριν από την παράδοση, η δικαστική αρχή εκτέλεσης οφείλει να εξακριβώσει εάν υπάρχει πραγματικός κίνδυνος να αγνοήσει το κράτος έκδοσης τα όρια αυτά μετά την πραγματοποίηση της παράδοσης, ενεργώντας κατά παράβαση του κανόνα της ειδικότητας.

[48] Βλ. απόφαση της 30ής Μαΐου 2013 (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358).

υπόθεση F. έλαβε χώρα μετά την παράδοση, εντός του πλαισίου της διαδικασίας συγκατάθεσης. Ο ρόλος της αρχής εκτέλεσης περιοριζόταν στη συνακόλουθη απόφαση συγκατάθεσης, καθόσον η αρχική παράδοση είχε ήδη εκτελεστεί.

61. Δεδομένου ότι οι ως άνω αποφάσεις αφορούν μια νομική κατάσταση στην οποία η παράδοση είχε ήδη πραγματοποιηθεί, δεν είναι δυνατόν να προσαρμοστούν σε περιπτώσεις στις οποίες δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν έχει ακόμη αποφανθεί εάν θα εγκρίνει την παράδοση του προσώπου. Η διάκριση αυτή επιβεβαιώνει ότι η αφορώσα το ΕΕΣ νομολογία σχετικά με τη συγκατάθεση μετά την παράδοση δεν είναι δυνατόν να μεταφερθεί αυτομάτως στο πριν από την παράδοση στάδιο στο πλαίσιο της ΣΕΣ.

62. Στην υπό κρίση υπόθεση, η δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν έχει ακόμη αποφασίσει εάν θα εγκρίνει την παράδοση. Σε περίπτωση που ο καταζητούμενος προβάλει αντιρρήσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που προηγείται της παράδοσης, όπως στην υπό κρίση υπόθεση, ανακύπτει μια κρίσιμη χρονική και διαδικαστική διάκριση. Σε αυτές τις αντιρρήσεις που προβάλλονται πριν από την παράδοση, ο ισχυρισμός του ενδιαφερόμενου δεν αφορά την εκ των υστέρων διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της παράδοσης αλλά το εάν θα πρέπει να εγκριθεί η ίδια η παράδοση. Κατά συνέπεια, όταν στο πλαίσιο της ΣΕΣ προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι η παράδοση πρόκειται να εκθέσει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο σε δίωξη ή επιβολή στερητικής της ελευθερίας ποινής για αξιόποινη πράξη διαφορετική από εκείνη που περιγράφεται στο ένταλμα, η εξέταση της αντιρρήσεως αυτής πρέπει κατ' ανάγκην να πραγματοποιηθεί *πριν* από την παράδοση και αφορά τη νομιμότητα της ίδιας της αποφάσεως περί παράδοσης.

63. Διασφαλίζοντας ότι δεν θα υπάρξει δίωξη, καταδίκη ή επιβολή στερητικής της ελευθερίας ποινής για αξιόποινες πράξεις πέραν εκείνων τις οποίες έχει εγκρίνει η αρχή εκτέλεσης, ο κανόνας της ειδικότητας του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ προστατεύει τους ιδιώτες από την επιβολή αυθαίρετης ή μη δυνάμενης να προβλεφθεί στέρησης της ελευθερίας τους, πράγμα το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των δικαιωμάτων στην ελευθερία και τη νομιμότητα. Συνεπώς, αποτελεί μια ουσιώδη διαδικαστική εγγύηση, η οποία συνδέεται στενά με τα δικαιώματα στην ελευθερία και τη νομιμότητα.

64. Αφενός, το γράμμα του άρθρου 611, παράγραφος 2, της ΣΕΣ επιβεβαιώνει αυτόν τον χαρακτήρα: απαιτεί η ενδεχόμενη παραίτηση από τον κανόνα να γίνεται «εκουσίως και έχοντας πλήρη επίγνωση των σχετικών συνεπειών». Η συγκεκριμένη διατύπωση είναι χαρακτηριστική σε διατάξεις που διέπουν την παραίτηση από ουσιώδεις διαδικαστικές εγγυήσεις, όπως τα δικαιώματα υπεράσπισης ή το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη [49].

65. Αφετέρου, από συστημική άποψη, ο κανόνας της ειδικότητας λειτουργεί ως διαδικαστική ασπίδα που υλοποιεί με συγκεκριμένο τρόπο τα δικαιώματα που απονέμονται από τον Χάρτη, όπως το δικαίωμα στην ελευθερία (άρθρο 6) [50], το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (άρθρο 47) και την αρχή της νομιμότητας και της προβλεψιμότητας των ποινικών

[49] Βλ., κατ' αναλογίαν, την παραίτηση από το δικαίωμα αυτοπρόσωπης παρουσίας στη δίκη, την οποία αναγνώρισε το Δικαστήριο στην απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, σκέψη 49), και αποτυπώνεται ρητώς στο άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας (ΕΕ) 2016/343 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας (ΕΕ 2016, L 65, σ. 1).

[50] Βλ., για παράδειγμα, διάταξη της 24ης Μαρτίου 2016 (αριθ. 175/16), στην οποία το Bundesverfassungsgericht (Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο, Γερμανία) έκρινε ότι έκδοση η οποία δεν εγγυάται την τήρηση του κανόνα της ειδικότητας συνιστά παράβαση του θεμελιώδους δικαιώματος στην ατομική ελευθερία. Επιπλέον, έκρινε ότι εάν η δικαστική αρχή εκτέλεσης αρνηθεί να εξετάσει εάν πληρούνται οι απαιτήσεις του κανόνα της ειδικότητας, τούτο συνιστά προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

κυρώσεων (άρθρο 49, παράγραφος 1)[51]. Μολονότι δεν πρόκειται περί ενός ανεξάρτητου δικαιώματος που κατοχυρώνεται ρητώς στον Χάρτη, μπορεί να συγκριθεί με τις ουσιώδεις διαδικαστικές εγγυήσεις όπως το δικαίωμα σε νομική συνδρομή ή το δικαίωμα αυτοπρόσωπης παρουσίας στη δίκη.

66. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 47 του Χάρτη, το οποίο επιβεβαιώνει την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να πράξουν οτιδήποτε αναγκαίο προκειμένου να διασφαλίσουν την πλήρη ισχύ και αποτελεσματικότητα των εχόντων άμεσο αποτέλεσμα δικαιωμάτων της Ένωσης[52]. Το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, ως ουσιώδης διαδικαστική εγγύηση που αποτελεί μέρος του δικαίου της Ένωσης[53], παρέχει το δικαίωμα αυτό. Κατά συνέπεια, η δικαστική αρχή εκτέλεσης πρέπει να έχει την αρμοδιότητα και την υποχρέωση διασφάλισης της τήρησής του, μέσω της άρνησης παράδοσης ή της απαίτησης παροχής δεσμευτικών διαβεβαιώσεων σε περίπτωση που θεωρεί πιθανή την παράβαση της εν λόγω εγγυήσεως. Οποιοσδήποτε εθνικός κανόνας ή πρακτική που παρεμποδίζει την εν λόγω αρχή από την άσκηση της ως άνω εξουσίας θίγει την αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης και αντιτίθεται στο άρθρο 47 του Χάρτη[54]. Επομένως, το άρθρο 47 του Χάρτη προϋποθέτει ότι το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ είναι δικαστικώς εκτελεστό, ώστε η αρχή εκτέλεσης να έχει την εξουσία να διασφαλίζει την τήρησή του.

γ) Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής

67. Κατά τη γνώμη μου, το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανόνα της ειδικότητας δυνάμει του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ εμπεριέχει δύο διακριτές, αλλά αλληλένδετες, διαστάσεις. Η πρώτη αφορά τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να οριστεί η έννοια «αξιόποινη πράξη», ο οποίος μπορεί να είναι είτε βάσει του δικαίου του κράτους έκδοσης, είτε με βάση το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης, είτε αυτοτελώς βάσει της ίδιας της συμφωνίας. Η δεύτερη διάσταση αφορά τις αξιόποινες πράξεις που καλύπτονται από την απόφαση παράδοσης, η οποία οριοθετεί την ουσιαστική έκταση της ποινικής δίωξης που μπορεί να ασκηθεί νομίμως μετά την παράδοση.

1) Ο όρος «αξιόποινη πράξη» κατά την έννοια του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ

68. Η Ιρλανδία και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι η συνήθης έννοια του όρου «αξιόποινη πράξη» κατά το άρθρο 625 της ΣΕΣ περιορίζεται σε ποινικά αδικήματα τα οποία χαρακτηρίζονται ως τέτοια από το κράτος έκδοσης. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ιρλανδία υπογράμμισε τον συστημικό ρόλο του κανόνα του διττού αξιοποίνου ως συγκριτικής εγγύησης. Κατά την Ιρλανδία, η επίκληση της νομολογίας του ΕΔΔΑ είναι άστοχη, καθόσον στο πλαίσιο της νομολογίας αυτής έχει αναπτυχθεί η αυτοτελής έννοια της «ποινικής κατηγορίας» στο πλαίσιο της δίκαιης δίκης και όχι των διαδικασιών παράδοσης.

69. Η Επιτροπή προσθέτει ότι ο όρος «αξιόποινη πράξη» στο άρθρο 625 της ΣΕΣ πρέπει να έχει ένα ενιαίο νόημα σε ολόκληρη την εν λόγω διάταξη, δηλαδή στις παραγράφους της 2 και 4, και ότι μπορεί να παραπέμπει μόνο στις αξιόποινες πράξεις όπως αυτές καθορίζονται από το κράτος

[51] Κατά πάγια νομολογία, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας των αξιόποινων πράξεων και των ποινών, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 49, παράγραφος 1, του Χάρτη, οι ποινικές διατάξεις πρέπει να πληρούν ορισμένες απαιτήσεις προσβασιμότητας και προβλεψιμότητας όσον αφορά τόσο τον ορισμό της αξιόποινης πράξης όσο και τον καθορισμό της ποινής (βλ. απόφαση της 11ης Ιουνίου 2020, Prokuratura Rejonowa w Słupsku, C-634/18, EU:C:2020:455, σκέψεις 47 και 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[52] Πρβλ. αποφάσεις της 26ης Ιουλίου 2017, Sacko (C-348/16, EU:C:2017:591, σκέψη 31), και της 25ης Ιουλίου 2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:584, σκέψη 114).

[53] Βλ. σημείο 70 των παρουσών προτάσεων.

[54] Πρβλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Torubarov (C-556/17, EU:C:2019:626, σκέψεις 72 έως 75).

έκδοσης. Διάφορες διατάξεις του τρίτου μέρους της ΣΕΣ παραπέμπουν ρητώς στους όρους «ποινική δίωξη» ή «αξιόποινη πράξη σύμφωνα με το ποινικό δίκαιο», ενώ το άρθρο 599 της εν λόγω συμφωνίας διατυπώνει τον κανόνα του διττού αξιοποίνου υπό τους όρους αυτούς.

70. Κατά τη γνώμη μου, δεν μπορεί να γίνει δεκτή μια τόσο στενή ερμηνεία. Κατά πρώτο και κύριο λόγο, η ΣΕΣ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης[55] και, ως εκ τούτου, η ερμηνεία της πρέπει να είναι σύμφωνη με τον Χάρτη, ο οποίος έχει εφαρμογή οσάκις τα κράτη μέλη ενεργούν εντός του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας παράδοσης δυνάμει του τρίτου μέρους της ΣΕΣ. Εξ αυτού συνάγεται ότι ο ρόλος που διαδραματίζει ο κανόνας της ειδικότητας κατά το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο σύμφωνο προς τον Χάρτη. Ειδικότερα, το δικαίωμα στην ελευθερία που κατοχυρώνεται στο άρθρο 6 του Χάρτη και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη καθώς και η αρχή της νομιμότητας και της προβλεψιμότητας των ποινών που προβλέπεται από το άρθρο 49, παράγραφος 1, του Χάρτη απαιτούν να μην περιορίζεται η παρεχόμενη από τον κανόνα της ειδικότητας προστασία μόνο σε αδικήματα τα οποία χαρακτηρίζονται τυπικώς ως «ποινικά» από το κράτος έκδοσης, αλλά να εκτείνεται και σε οποιαδήποτε συμπεριφορά ή διαδικασία ποινικής φύσεως ή αποτελέσματος.

71. Κατά συνέπεια, τούτο επιτάσσει την αυτοτελή ερμηνεία του όρου «αξιόποινη πράξη», όπως καθορίζεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου στην απόφαση Bonda[56], η οποία αντανακλά τα κριτήρια της αποφάσεως Engel που αναπτύχθηκαν από το ΕΔΔΑ[57] (στο εξής: κριτήρια της αποφάσεως Bonda), στο πλαίσιο της οποίας το Δικαστήριο καθιέρωσε μια εξέταση τριών κριτηρίων προκειμένου να καθοριστεί εάν μια κύρωση είναι «ποινικής φύσεως»: (i) τον νομικό χαρακτηρισμό της παραβάσεως κατά το εσωτερικό δίκαιο, (ii) την ίδια τη φύση της παραβάσεως και (iii) τη σοβαρότητα της κυρώσεως. Η προσέγγιση αυτή εξασφαλίζει ότι οι στερητικές της ελευθερίας ποινές δεν μπορούν να αποκλειστούν από την προστασία που παρέχει ο κανόνας της ειδικότητας απλώς και μόνο διότι μια εθνική έννομη τάξη χαρακτηρίζει μια κύρωση ως «αστικού

[55] Πρβλ. αποφάσεις της 30ής Απριλίου 1974, Haegeman (181/73, EU:C:1974:41, σκέψη 5), της 16ης Ιουνίου 1998, Racke (C-162/96, EU:C:1998:293, σκέψη 41), της 25ης Φεβρουαρίου 2010, Brita (C-386/08, EU:C:2010:91, σκέψη 39), και της 27ης Φεβρουαρίου 2018, Western Sahara Campaign UK (C-266/16, EU:C:2018:118, σκέψη 46). Δεδομένου ότι η ΣΕΣ συνήφθη με την απόφαση (ΕΕ) 2021/689 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου, και της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας σχετικά με διαδικασίες ασφαλείας για την ανταλλαγή και την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών (ΕΕ 2021, L 149, σ. 2), δυνάμει του άρθρου 217 ΣΛΕΕ, συνιστά, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, πράξη των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του δικαίου της Ένωσης.

[56] Απόφαση της 5ης Ιουνίου 2012 (C-489/10, EU:C:2012:319, σκέψεις 37 επ.).

[57] Η αυτοτελής ερμηνεία του όρου «ποινική κατηγορία» από το ΕΔΔΑ σκοπεί στην αποτροπή αυθαίρετων αποκλεισμών από το πεδίο εφαρμογής των θεμελιωδών εγγυήσεων. Στην απόφαση της 8ης Ιουνίου 1976, Engel κ.λπ. κατά Κάτω Χωρών (CE:ECHR:1976:0608JUD000510071), το ΕΔΔΑ έκρινε ότι το εάν μια διαδικασία είναι «ποινικής φύσεως» δεν μπορεί να εξαρτάται αποκλειστικά από τον χαρακτηρισμό που της αποδίδεται από το κράτος· ειδάλλως, τα κράτη θα μπορούσαν να παρακάμπτουν το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ απλώς και μόνο μέσω της μετονομασίας των μέτρων τιμωρητικού χαρακτήρα σε «πειθαρχικά». Ως εκ τούτου, το δικαστήριο αυτό ανέπτυξε τα τρία προαναφερθέντα κριτήρια. Η ως άνω λογική επιβεβαιώθηκε στην απόφαση του ΕΔΔΑ της 21ης Φεβρουαρίου 1984, Öztürk κατά Γερμανίας (CE:ECHR:1984:0221JUD000854479), στην οποία διαδικασία η οποία χαρακτηριζόταν τυπικώς ως «διοικητική» ενέπιπτε, παρά ταύτα, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ λόγω του τιμωρητικού και αποτρεπτικού χαρακτήρα της.

χαρακτήρα», «διοικητική» ή «πειθαρχική». Με άλλα λόγια, το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ δεν μπορεί να ερμηνεύεται κατά τρόπο ώστε να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του συμπεριφορά και κυρώσεις που άπτονται των κατοχυρωμένων στον Χάρτη δικαιωμάτων [58].

72. Δεύτερον, όπως επισημαίνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, της ΣΕΣ, σύμφωνα με το άρθρο 31, παράγραφος 1, της Συμβάσεως της Βιέννης, οι συνθήκες πρέπει να ερμηνεύεται καλή τη πίστει, σύμφωνα με τη συνήθη τους έννοια στο πλαίσιό τους και λαμβανομένου υπόψη του σκοπού και του αντικειμένου τους. Ο σκοπός και το αντικείμενο του κανόνα της ειδικότητας στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ συνίστανται στην προστασία του καταζητούμενου από το να διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για πράξεις οι οποίες δεν έχουν ελεγχθεί από τη δικαστική αρχή εκτέλεσης. Η περιοριστική ερμηνεία που συνδέεται αποκλειστικά με τον επίσημο χαρακτηρισμό που αποδίδει στην παράβαση το κράτος έκδοσης στερεί σε μεγάλο βαθμό τη συγκεκριμένη εγγύηση από την πρακτική αποτελεσματικότητά της [59], ιδίως στο πλαίσιο των προβαλλόμενων πριν από την παράδοση αντιρρήσεων. Δεδομένου ότι η ΣΕΣ στηρίζεται ρητώς στην αμοιβαία συνεργασία υπό την επιφύλαξη εγγυήσεων και όχι στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, εάν η αρχή εκτέλεσης υιοθετούσε «τυφλά» τον χαρακτηρισμό του κράτους έκδοσης η προστασία του ιδιώτη θα περιοριζόταν ακριβώς κατά τη χρονική εκείνη στιγμή που οι συνέπειες της αποφάσεως της δικαστικής αρχής εκτέλεσης είναι απολύτως σημαντικές για τα δικαιώματα του προσώπου αυτού, δηλαδή πριν από την παράδοση, ενόσω η δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν έχει ακόμη αποφασίσει εάν τα δικαιώματα αυτά διασφαλίζονται επαρκώς. Με άλλα λόγια, η αποτελεσματικότητα του κανόνα της ειδικότητας κατά το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ απαιτεί από τη δικαστική αρχή εκτέλεσης να διατηρήσει τη δυνατότητα ανεξάρτητης εξέτασης του ζητήματος εάν η επίμαχη κύρωση είναι ποινικής φύσεως, αντί να στηριχθεί απλώς στον χαρακτηρισμό που αποδίδει το κράτος έκδοσης. Στο ίδιο πνεύμα, η αυτοτελής ερμηνεία διασφαλίζει επίσης την πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 524, παράγραφος 2, της ΣΕΣ [60].

[58] Μολονότι το τρίτο μέρους της ΣΕΣ βασίζεται, όπως αποσαφηνίστηκε από το Δικαστήριο στην απόφαση Alchaster I (σκέψεις 40 έως 43), στη συνεργασία στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης και της επιβολής του νόμου, το συγκεκριμένο συστηματικής φύσεως στοιχείο δεν περιορίζει την ερμηνεία του όρου «αξιόποινη πράξη» στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, μόνο στα αδικήματα που χαρακτηρίζονται τυπικώς ως ποινικά κατά το εσωτερικό δίκαιο. Ο γενικός στόχος του τρίτου μέρους συνίσταται μεν στον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής του οικείου μηχανισμού, δηλαδή τη συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, αλλά όχι και του νοήματος των περιεχόμενων προστατευτικών εγγυήσεων. Ως εκ τούτου, οι εγγυήσεις αυτές μπορούν επίσης να καταλαμβάνουν κυρώσεις οι οποίες, καίτοι δεν χαρακτηρίζονται τυπικώς ως ποινικές κατά το εσωτερικό δίκαιο, εντούτοις, είναι ποινικής φύσεως λόγω του σκοπού, της σοβαρότητας και του αποτρεπτικού τους χαρακτήρα.

[59] Τούτο ευθυγραμμίζεται με την ευρύτερη νομολογία του Δικαστηρίου. Στην απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2013, Baláž (C-60/12, EU:C:2013:733, σκέψη 35), το Δικαστήριο έκρινε ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πρακτική αποτελεσματικότητα της αποφάσεως-πλαισίου 2002/584, δεν έχει καθοριστική σημασία ο εκ μέρους των κρατών μελών χαρακτηρισμός των παραβάσεων κατά την ερμηνεία των διατάξεων περί δικαιοδοσίας στις ποινικές υποθέσεις. Ομοίως, στην απόφαση της 27ης Μαΐου 2014, Spasic (C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, σκέψη 77), το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι, παρά το γεγονός ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν διαθέτει εναρμονισμένο ουσιαστικό ή δικονομικό ποινικό δίκαιο, η αρχή ne bis in idem στο άρθρο 54 του κεκτημένου Σένγκεν – Σύμβαση εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19), αποτρέπει το ενδεχόμενο ατιμωρησίας και προάγει την ασφάλεια του δικαίου. Υπογράμμισε επίσης ότι, σε περίπτωση απουσίας εναρμονίσεως, οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που δεν παραπέμπουν ρητώς στο εσωτερικό δίκαιο πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο αυτοτελή και ενιαίο, υπό το πρίσμα του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και των σκοπών τους.

[60] Το άρθρο 524, παράγραφος 2, της ΣΕΣ ορίζει ότι καμία διάταξη του τρίτου μέρους δεν τροποποιεί την υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αντικατοπτρίζονται, ιδίως, στην ΕΣΔΑ και, στην περίπτωση της Ένωσης, στον Χάρτη. Τούτο συνεπάγεται ότι η ερμηνεία του 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ πρέπει να είναι σύμφωνη με τα εν λόγω νομοθετήματα. Συνεπώς, εάν το κράτος έκδοσης μπορούσε να χαρακτηρίσει μια κύρωση ως αστικού χαρακτήρα, ακόμη και στην περίπτωση που αυτή είναι ποινικής φύσεως σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΣΔΑ και του Χάρτη, η αποτελεσματικότητα του άρθρου 524, παράγραφος 2, της ΣΕΣ θα υπονομεύονταν. Για να αποφευχθεί το αποτέλεσμα αυτό, ο όρος «αξιόποινη πράξη» στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς, σύμφωνα με τα κριτήρια της αποφάσεως Bonda, τα οποία διασφαλίζουν ότι κάθε συμπεριφορά που είναι, κατ' ουσίαν, ποινικής φύσεως εμπίπτει στην προστασία του κανόνα της ειδικότητας.

73. Ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι η προσέγγισή της προστατεύει τα θεμελιώδη δικαιώματα εξίσου αποτελεσματικά, χωρίς να απαιτείται αυτοτελής ορισμός της έννοιας «αξιόποινη πράξη», παραβλέπει το γεγονός ότι ο ίδιος ο κανόνας της ειδικότητας κατά το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ παρέχει μια ουσιώδη διαδικαστική εγγύηση προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η οποία διασφαλίζει ότι η δικαστική αρχή εκτέλεσης καθορίζει τα ακριβή νομικά όρια της επιτρεπόμενης εκ μέρους της πιθανής στέρησης της ελευθερίας, επικυρώνοντας το δικαίωμα στην ελευθερία, την αποτελεσματική δικαστική προστασία και τις αρχές της νομιμότητας και προβλεψιμότητας των ποινών. Εάν η ερμηνεία του όρου «αξιόποινη πράξη» επαφίονταν αποκλειστικά στον χαρακτηρισμό της παραβάσεως σε εθνικό επίπεδο, η δικαστική αρχή εκτέλεσης θα έχανε τον έλεγχο των ορίων της παρεχόμενης προστασίας, εκθέτοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, τον καταζητούμενο σε πιθανή στέρηση της ελευθερίας του ή στην επιβολή κύρωσης για μια συμπεριφορά που δεν καλύπτεται από την απόφαση παράδοσής του. Ως εκ τούτου, ο αυτοτελής ορισμός της έννοιας «αξιόποινη πράξη», με βάση τα κριτήρια της αποφάσεως Bonda και η επικέντρωση του ενδιαφέροντος στο κατά πόσον η επαπειλούμενη κύρωση είναι ποινικής φύσεως, είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση των θεμελιωδών αυτών δικαιωμάτων [61].

74. Ως προς το επιχείρημα ότι η ίδια η διατύπωση της ΣΕΣ συνηγορεί υπέρ της υιοθέτησης ευρύτερης ερμηνείας, πρέπει να σημειωθεί ότι, από τη μία πλευρά, άλλες διατάξεις του τρίτου μέρους, όπως το άρθρο 598, στοιχείο α′, το άρθρο 600, στοιχείο α′, και το άρθρο 601, στοιχείο δ′, αναφέρονται ρητώς σε «ποινική διαδικασία» ή «ποινικά αδικήματα» και το άρθρο 599 της εν λόγω συμφωνίας διατυπώνει τον κανόνα του διττού αξιοποίνου υπό τέτοιους όρους. Από την άλλη πλευρά, στο αγγλικό κείμενο του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ χρησιμοποιείται ο ουδέτερος όρος «offence». Η παράλειψη της λέξης «criminal» φαίνεται να υποδηλώνει μια σκόπιμη επιλογή χρήσης του ευρύτερου όρου «offence», σηματοδοτώντας την ύπαρξη ενός ευρύτερου πεδίου προστασίας για τον κανόνα της ειδικότητας. Ωστόσο, κάποιες άλλες γλωσσικές αποδόσεις, εκτός της αγγλικής, δεν επιβεβαιώνουν το συμπέρασμα ότι ο επίμαχος όρος στη διάταξη του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ προορίζεται να καλύπτει και άλλες παραβάσεις ή άλλα είδη παράνομης συμπεριφοράς, εκτός από αξιόποινες πράξεις [62]. Ως εκ τούτου, επί του σημείου αυτού είναι αδύνατον να αντληθεί οριστικό συμπέρασμα από τις γλωσσικές αποδόσεις και η σημασία του όρου «offence» δεν μπορεί να συναχθεί από την ανάλυση του γράμματος της διατάξεως στις διάφορες γλώσσες.

75. Επομένως, η έννοια του όρου «αξιόποινη πράξη» κατά το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ πρέπει να ερμηνευθεί με γνώμονα την όλη οικονομία και τον σκοπό της συγκεκριμένης διατάξεως, χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο ο όρος να μη χρησιμοποιείται σε ολόκληρη τη ΣΕΣ με τον ίδιο τρόπο. Συνακόλουθα, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ΣΕΣ, ο όρος «αξιόποινη πράξη» μπορεί να λειτουργεί με διαφορετικό τρόπο σε δύο στάδια του καθεστώτος παράδοσης: μπορεί να χαρακτηριστεί βάσει του εσωτερικού δικαίου για τον σκοπό της έκδοσης εντάλματος σύλληψης στο πλαίσιο της ΣΕΣ αλλά να ερμηνεύεται αυτοτελώς κατά την εφαρμογή του κανόνα της ειδικότητας που περιέχεται στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ. Το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ λειτουργεί, συνεπώς, ως προστατευτική εγγύηση η οποία θωρακίζει το πρόσωπο που παραδίδεται από τη δίωξη, την καταδίκη ή την επιβολή στερητικής της ελευθερίας ποινής για «άλλες αξιόποινες πράξεις». Αυτός ο προστατευτικός σκοπός συνηγορεί υπέρ της αυτοτελούς ερμηνείας του όρου «αξιόποινη πράξη», σύμφωνα με τα κριτήρια της αποφάσεως

[61] Σχετικά με τις αυτοτελείς έννοιες της ΕΣΔΑ, βλ. Λέτσας, Γ., «Autonomous Concepts, Conventionalism, and Judicial Discretion», *A Theory of Interpretation of the European Convention on Human Rights*, Οξφόρδη, 2007, διαδικτυακή έκδοση, Oxford Academic, 1 Ιανουαρίου 2009.

[62] Παραδείγματος χάριν, στο ιταλικό κείμενο των σχετικών διατάξεων χρησιμοποιείται ο όρος «reato» ο οποίος, στην ιταλική έννομη τάξη παραπέμπει σε ποινικά αδικήματα.

Bonda, ώστε η εγγύηση να μην υπονομεύεται ανάλογα με τους νομικούς χαρακτηρισμούς σε εθνικό επίπεδο και να διαφυλάσσονται η συνοχή και ο προστατευτικός σκοπός του καθεστώτος παράδοσης της ΣΕΣ[63].

76. Η ίδια λογική εφαρμόζεται όσον αφορά το επιχείρημα σχετικά με τον κανόνα του διττού αξιοποίνου. Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι η απαίτηση διττού αξιοποίνου, η οποία καθορίζεται στο άρθρο 599, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, καταδεικνύει ότι είναι απαραίτητο να γίνεται επίκληση του εσωτερικού δικαίου τόσο του κράτους έκδοσης όσο και του κράτους εκτέλεσης προκειμένου να καθοριστεί εάν η επίμαχη συμπεριφορά συνιστά ποινικό αδίκημα για τους σκοπούς της εν λόγω συμφωνίας. Συνεπώς, κατά την άποψή της, ο τίτλος VII του τρίτου μέρους της ΣΕΣ στηρίζεται στην παραδοχή ότι μόνο συμπεριφορές οι οποίες χαρακτηρίζονται ως «ποινικής φύσεως» στο έδαφος των δύο κρατών που εμπλέκονται στη διαδικασία παράδοσης μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εντάλματος.

77. Συναφώς, παρατηρώ ότι το άρθρο 599, παράγραφος 2, και το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ ρυθμίζουν διαφορετικά στάδια της διαδικασίας παράδοσης και εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς. Το άρθρο 599, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, το οποίο προβλέπει τον κανόνα του διττού αξιοποίνου, αφορά το παραδεκτό της παράδοσης για τη συμπεριφορά στην οποία στηρίζεται το αίτημα παράδοσης. Κατ' αντιδιαστολή, το άρθρο 625, παράγραφος 2, είναι μια προστατευτική εγγύηση, η οποία απαγορεύει την άσκηση δίωξης ή την κατ' άλλον τρόπο στέρηση της ελευθερίας για «άλλες αξιόποινες πράξεις» διαπραχθείσες πριν από την παράδοση. Προκειμένου να εξασφαλίσει τις προστασίες που παρέχονται από τον Χάρτη και να είναι αποτελεσματικός, ο κανόνας της ειδικότητας επιτάσσει την αυτοτελή ερμηνεία του όρου «αξιόποινη πράξη», κατ' εφαρμογήν των κριτηρίων της αποφάσεως Bonda[64].

2) Οι αξιόποινες πράξεις που καλύπτονται από το ένταλμα

78. Ο κανόνας της ειδικότητας, ο οποίος προβλέπεται από το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, εγγυάται το δικαίωμα ενός προσώπου να μη διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινη πράξη διαπραχθείσα πριν από την παράδοσή του πέραν εκείνης για την οποία παραδόθηκε. Σύμφωνα με τη στηριζόμενη στην αξιόποινη πράξη διατύπωση της εν λόγω διατάξεως[65], η αστικού χαρακτήρα προσβολή του δικαστηρίου συνιστά, κατά κανόνα, διαφορετική αξιόποινη πράξη από την απάτη, καθόσον συνεπάγεται διαφορετικό νομικό

[63] Πρέπει να επισημανθεί ότι η επίκληση του χαρακτηρισμού της πράξης από το κράτος έκδοσης δυνάμει του άρθρου 625, παράγραφοι 3, στοιχείο ζ', και 4, της ΣΕΣ μπορεί να αποδειχθεί προβληματική. Στην περίπτωση που συγκεκριμένη συμπεριφορά, όπως η προσβολή του δικαστηρίου στο Ηνωμένο Βασίλειο, δεν θεωρείται «ποινικό αδίκημα» κατά το εσωτερικό δίκαιο, δεν μπορεί να ζητηθεί συγκατάθεση μετά την παράδοση, ακόμη και αν η επακόλουθη κύρωση ενδέχεται, κατά αυτοτελή ερμηνεία του άρθρου 625, παράγραφος 2, να είχε αποκλείσει την παράδοση. Επειδή οι διατάξεις αυτές αναφέρονται σε «αξιόποινες πράξεις» που υπόκεινται σε παράδοση στο πλαίσιο του τίτλου VII του τρίτου μέρους της ΣΕΣ, ο μηχανισμός συγκατάθεσης δεν επεκτείνεται σε μέτρα επιβολής τα οποία έχουν μεν αστική μορφή, πλην όμως είναι ποινικής φύσεως, με συνέπεια η αρχή εκτέλεσης να μην έχει τη δυνατότητα να εγκρίνει την πιθανή επακόλουθη στέρηση της ελευθερίας. Το κατά πόσον αυτό το δομικό κενό μπορεί να γεφυρωθεί μέσω της τελολογικής ερμηνείας του όρου «αξιόποινη πράξη» στο άρθρο 625, παράγραφος 4, η οποία θα είναι σύμφωνη προς την προσέγγιση προστασίας των δικαιωμάτων που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, αποτελεί ζήτημα ερμηνείας.

[64] Όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής ότι δεν υπάρχει «επιτακτική ανάγκη» τελολογικής ερμηνείας του όρου «αξιόποινη πράξη» διότι, σε κάθε περίπτωση, έχει εφαρμογή ο Χάρτης, θα πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η δυνατότητα εφαρμογής του Χάρτη και το πεδίο εφαρμογής της διαδικαστικής επιβολής του αποτελούν δύο διακριτά ζητήματα. Μολονότι ο Χάρτης διασφαλίζει τα δικαιώματα, ο κανόνας της ειδικότητας τα εγγυάται από διαδικαστικής απόψεως. Μόνο μέσω της αυτοτελούς ερμηνείας του όρου «αξιόποινη πράξη» στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ μπορεί η δικαστική αρχή εκτέλεσης να καθορίσει εάν η μετά την παράδοση δίωξη, καταδίκη ή στέρηση της ελευθερίας δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της επιτρεπόμενης στέρησης της ελευθερίας –μια εκτίμηση που έχει καθοριστική σημασία για την αποτελεσματικότητα των άρθρων 47 και 49, παράγραφος 1, του Χάρτη. Ο Χάρτης δεν μπορεί από μόνος του να αντικαταστήσει τη διαδικαστική εγγύηση που προορίζεται να καταστήσει συγκεκριμένες και εκτελεστές τις εγγυήσεις του.

[65] Το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ διατηρεί την παραδοσιακή διατύπωση που στηρίζεται στην αξιόποινη πράξη (και δεν επικεντρώνεται στη συμπεριφορά), εστιάζοντας στο εάν το πρόσωπο πρόκειται να διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινη πράξη πέραν εκείνης για την οποία χορηγήθηκε η παράδοση.

χαρακτηρισμό και προστατεύει διαφορετικά έννομα συμφέροντα. Κατά συνέπεια, η άσκηση δίωξης, η καταδίκη ή η στέρηση της ελευθερίας ενός προσώπου για προσβολή δικαστηρίου, χωρίς τη συγκατάθεση του κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, θέτει, εκ πρώτης όψεως, σε εφαρμογή των κανόνα της ειδικότητας. Αντιστρόφως, δεν συντρέχει παράβαση του κανόνα της ειδικότητας στην περίπτωση που η φερόμενη αστικού χαρακτήρα προσβολή του δικαστηρίου συνδέεται στενά, και υπονοείται, στο πλαίσιο της συμπεριφοράς που συνιστά τη φερόμενη απάτη για την οποία έχει εκδοθεί το ένταλμα.

3. Ο κανόνας της ειδικότητας στην πράξη

α) Επίκλησή του ως αντίρρησης πριν από την παράδοση

79. Όπως αποσαφηνίστηκε στην απόφαση Alchaster I, η δικαστική αρχή εκτέλεσης υποχρεούται να εξετάσει εκ των προτέρων εάν η παράδοση συνάδει με τα θεμελιώδη δικαιώματα δυνάμει του άρθρου 604, στοιχείο γ′, της ΣΕΣ. Εξ αυτού συνάγεται ότι στην περίπτωση που υπάρχει σοβαρός κίνδυνος παραβάσεως του κανόνα της ειδικότητας, η δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν μπορεί απλώς να αγνοήσει τις ανησυχίες αυτές στηριζόμενη στο ότι η διαδικασία συγκατάθεσης κατά το άρθρο 625, παράγραφος 4, της ΣΕΣ, τίθεται σε εφαρμογή μόνο μετά την παράδοση.

80. Εάν η εξέταση της δικαστικής αρχής εκτέλεσης καταδείξει ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο διατρέχει πραγματικό κίνδυνο να διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινες πράξεις διαφορετικές από εκείνες στις οποίες στηρίζεται η παράδοση, ενδέχεται να υπάρχει παράβαση των βασικών διαδικαστικών εγγυήσεων του εν λόγω προσώπου. Ακόμη και σε περιπτώσεις πιθανής και όχι πραγματικής παραβάσεως των εν λόγω εγγυήσεων, το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ υποχρεώνει τη δικαστική αρχή εκτέλεσης να διασφαλίσει ότι ο ενδιαφερόμενος δεν θα εκτεθεί σε αυθαίρετη δίωξη ή στέρηση της ελευθερίας του. Ως εκ τούτου, η δικαστική αρχή εκτέλεσης πρέπει να λάβει μέτρα προς εξάλειψη του κινδύνου αυτού πριν εγκρίνει την παράδοση.

81. Σε αυτό ακριβώς το σημείο καθίσταται λυσιτελές το άρθρο 604, στοιχείο γ′, της ΣΕΣ, σε συνδυασμό με το άρθρο 613, παράγραφος 2, της ίδιας συμφωνίας. Η διάταξη αυτή παρέχει στη δικαστική αρχή εκτέλεσης τη δυνατότητα να ζητήσει πρόσθετες εγγυήσεις από το κράτος έκδοσης ως προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της παράδοσης. Κατ’ αυτόν τον τρόπο, ο κανόνας της ειδικότητας δυνάμει του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ και η δυνατότητα να ζητηθούν συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία δυνάμει του άρθρου 604, στοιχείο γ′, της ΣΕΣ λειτουργούν συνδυαστικά. Ο πρώτος ορίζει την ουσιαστική προστασία ενώ η δεύτερη διάταξη παρέχει τον διαδικαστικό μηχανισμό διά του οποίου η δικαστική αρχή εκτέλεσης είναι σε θέση να διασφαλίσει την εν λόγω προστασία εκ των προτέρων.

β) Το δικαίωμα του προσώπου να επικαλεστεί τον κανόνα της ειδικότητας

82. Θα μπορούσε να παρατηρηθεί ότι ο κανόνας της ειδικότητας δυνάμει του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ παράγει διακριτές έννομες συνέπειες για κάθε δρώντα. Για το κράτος εκτέλεσης, ο κανόνας αυτός εξασφαλίζει τη διατήρηση του ελέγχου επί του πεδίου εφαρμογής της συμπεριφοράς για την οποία εγκρίνει την παράδοση, παρέχοντας στη δικαστική του αρχή την εξουσία να αρνηθεί τη συγκατάθεση σε μεμονωμένες περιπτώσεις και διαφυλάσσοντας, κατ’ αυτόν τον τρόπο, την κυριαρχία του. Για το κράτος έκδοσης, ο κανόνας επιβάλλει την υποχρέωση σεβασμού των ορίων της απόφασης περί παράδοσης: εφόσον ο καταζητούμενος δεν έχει παραιτηθεί από την εν λόγω προστασία, το κράτος έκδοσης οφείλει είτε να απέχει από τη

δίωξη, την καταδίκη ή την κατ' άλλον τρόπο στέρηση της ελευθερίας του προσώπου για «άλλες αξιόποινες πράξεις», είτε να ζητήσει τη συγκατάθεση του κράτους εκτέλεσης προς τούτο, είτε να προβεί στην έκδοση νέου εντάλματος. Για το πρόσωπο που παραδίδεται, ο κανόνας εγγυάται το δικαίωμά του να μη διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για συμπεριφορές που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτής για την οποία εγκρίθηκε η παράδοση, διασφαλίζοντας την ασφάλεια δικαίου και την προστασία έναντι της αυθαίρετης στέρησης της ελευθερίας του.

83. Πρέπει να υπογραμμισθεί ότι ο κανόνας της ειδικότητας διατυπώνεται υπό σαφείς, αυστηρούς και απαγορευτικούς όρους («πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε δεν μπορεί να διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του»). Ως εκ τούτου, κατά τη γνώμη μου, το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ θεσπίζει μια σαφή εγγύηση (καίτοι αυτή υπόκειται σε ορισμένες εξαιρέσεις[66]) ότι το πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε δεν θα διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του από το κράτος εκτέλεσης για αξιόποινη πράξη διαπραχθείσα πριν από την παράδοση πέραν εκείνης για την οποία εγκρίθηκε η παράδοση[67].

84. Λαμβανομένης υπόψη της σαφήνειας και ακρίβειας υπό την οποία είναι διατυπωμένο το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, σε συνδυασμό με τις ως άνω περιορισμένες και ρητώς καθορισμένες εξαιρέσεις, καθώς και της ρητής αναγνωρίσεως των δικαιωμάτων του προσώπου που παραδίδεται, μπορεί να υποστηριχθεί βασίμως ότι η εν λόγω διάταξη πληροί το ελάχιστο όριο για την παροχή προστασίας με βάση τα θεμελιώδη δικαιώματα της Ένωσης.

85. Ως εκ τούτου, οι έννομες συνέπειες της εν λόγω διάταξης δεν περιορίζονται μόνο στις υποχρεώσεις μεταξύ των κρατών αλλά εκτείνονται και στη θέσπιση εκτελεστών δικαιωμάτων που έχουν άμεσο αποτέλεσμα εντός της έννομης τάξης της Ένωσης, τα οποία μπορούν να προβληθούν απευθείας ενώπιον των δικαστηρίων.

86. Ωστόσο, μολονότι το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ μπορεί, κατά το δίκαιο της Ένωσης, να προβληθεί ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών, όπως προαναφέρθηκε[68], δεν παράγει άμεσο αποτέλεσμα εντός του Ηνωμένου Βασιλείου. Τούτο δεν σημαίνει ότι το πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε στερείται δικαστικής προστασίας στο συγκεκριμένο κράτος, αλλά ότι η προστασία αυτή εξαρτάται από το εσωτερικό δίκαιο και δεν μπορεί να στηριχθεί απευθείας στη ΣΕΣ. Συνεπώς, κατά το στάδιο της παράδοσης, τα ίδια τα δικαστήρια της Ένωσης οφείλουν να διασφαλίζουν την τήρηση του κανόνα της ειδικότητας και, εφόσον απαιτείται, να απαιτούν την παροχή πρόσθετων εγγυήσεων δυνάμει του άρθρου 604, στοιχείο γ', της ΣΕΣ, καθόσον αυτό είναι το χρονικό σημείο κατά το οποίο μπορεί να διασφαλιστεί η συμμόρφωση προς το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ εντός της έννομης τάξης της ίδιας της Ένωσης.

[66] Βλ. σημεία 37 και 47 έως 54 6 έως 53 των παρουσών προτάσεων.

[67] Οι εξαιρέσεις αυτές περιλαμβάνουν (i) τη συγκατάθεση της δικαστικής αρχής εκτέλεσης, (ii) την παραίτηση του προσώπου που παραδίδεται από τον κανόνα δυνάμει του άρθρου 611, παράγραφοι 1 και 2, της ΣΕΣ, υπό την προϋπόθεση ότι το πράττει εκουσίως και έχοντας πλήρη επίγνωση των σχετικών συνεπειών, και (iii) τη δυνατότητα της τεκμαιρόμενης συγκατάθεσης μέσω κοινοποιήσεων δυνάμει του άρθρου 625, παράγραφος 1, της ΣΕΣ, εκτός εάν, σε συγκεκριμένη περίπτωση, η δικαστική αρχή εκτέλεσης το αποκλείσει ρητώς.

[68] Βλ. σημείο 37 των παρουσών προτάσεων. Ενώπιον του Δικαστηρίου αποδείχθηκε ότι οι ιδιώτες δεν μπορούν να επικαλεστούν την εν λόγω διάταξη ως κανόνα συνθήκης ενώπιον των δικαστηρίων του Ηνωμένου Βασιλείου. Αντιθέτως, η Ιρλανδία υπογράμμισε ότι ο κανόνας της ειδικότητας έχει εφαρμογή μόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο μέσω της εθνικής νομοθεσίας, ήτοι του νόμου περί έκδοσης του 2003.

γ) Ουσιαστική και διαδικαστική εφαρμογή

87. Διαδικαστική παράβαση των δικαιωμάτων ενός ιδιώτη υπάρχει όταν το πρόσωπο αυτό στερείται αποτελεσματικών μέσων για να επικαλεστεί τον κανόνα της ειδικότητας ή να προσφύγει κατά της παράβασής του. Για παράδειγμα, εάν το πρόσωπο πρέπει να στηριχθεί αποκλειστικά στη διπλωματική προστασία του κράτους εκτέλεσης χωρίς να διαθέτει την ενεργητική νομιμοποίηση να προσφύγει ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους έκδοσης, η προστασία των θεμελιωδών του δικαιωμάτων καθίσταται αμιγώς θεωρητική. Επιπλέον, μια σύντομη συγκριτική επισκόπηση των εθνικών εννόμων τάξεων καταδεικνύει ότι η δυνατότητα επίκλησης του κανόνα της ειδικότητας από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο γίνεται γενικώς δεκτή από τα εθνικά δικαστήρια, επιβεβαιώνοντας τον χαρακτήρα του ως εγγύησης εκτελεστής από τους ιδιώτες[69]. Συνεπώς, εάν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι σε θέση να επικαλεστεί φερόμενη παράβαση του κανόνα της ειδικότητας από το κράτος έκδοσης, η δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να προχωρήσει στην παράδοση, δεδομένου ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα του προσώπου θα παραμείνουν αποτελεσματικά προστατευμένα εντός της οικείας έννομης τάξης[70].

88. Στο ίδιο πνεύμα, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι, κατά τη ΣΕΣ, τόσο το περιεχόμενο του κανόνα της ειδικότητας (ουσιαστική τήρηση) όσο και η δυνατότητα εφαρμογής του (διαδικαστική πρόσβαση στη δικαιοσύνη) αποτελούν απαραίτητα στοιχεία για τη διασφάλιση του συμβατού με τα πρότυπα των θεμελιωδών δικαιωμάτων που απορρέουν από τον Χάρτη. Στην περίπτωση που οποιαδήποτε από τις δύο διαστάσεις χαρακτηρίζεται από ασάφεια, η δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν μπορεί να προχωρήσει στην παράδοση. Υποχρεούται να εξετάσει την κατάσταση στην οποία προβλέπεται να περιέλθει ο καταζητούμενος στο Ηνωμένο Βασίλειο.

89. Στην πράξη, από την απόφαση Alchaster I συνάγεται ότι, μολονότι το άρθρο 604, στοιχείο γ', της ΣΕΣ δεν παραπέμπει ρητώς σε άρνηση παράδοσης όταν οι εγγυήσεις είναι ανεπαρκείς, η εγγύηση θα στερείτο της αποτελεσματικότητάς της εάν το ένταλμα εκτελούνταν σε περίπτωση που δεν παρέχονταν εγγυήσεις. Ως εκ τούτου, κατά τη διάταξη αυτήν, η δικαστική αρχή εκτέλεσης, «προτού αποφασίσει αν θα εκτελέσει το ένταλμα σύλληψης», διατηρεί την εξουσία – και υπέχει την υποχρέωση[71]– να μην προβεί σε παράδοση εφόσον εξακολουθούν να διατρέχουν κίνδυνο θεμελιώδη δικαιώματα[72].

[69] Βλ. διάταξη του Bundesverfassungsgericht που παρατίθεται στην υποσημείωση 50 των παρουσών προτάσεων, στην οποία το δικαστήριο αυτό προσθέτει στη σκέψη 60 ότι η άρνηση χορήγησης δικαστικής προστασίας σε ιδιώτη αντίκειται στο άρθρο 19, παράγραφος 4, του Grundgesetz (Θεμελιώδους Νόμου), το οποίο εγγυάται την πρόσβαση σε αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας, σε περιπτώσεις στις οποίες τα εκδοθέντα πρόσωπα δεν μπορούν να επικαλεστούν τα ίδια τον κανόνα της ειδικότητας, όπως στην περίπτωση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, σύμφωνα με την απόφαση Ηνωμένες Πολιτείες κατά Suarez (Εφετείο των ΗΠΑ της δεύτερης περιφέρειας, αριθ. 14-2378-cr, 30 Ιουνίου 2015). Ομοίως, το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) περιορίζει την εξέτασή του ως προς το παραδεκτό της έκδοσης από τις Κάτω Χώρες σε άλλα κράτη μόνο σε περιπτώσεις στις οποίες: (α) φαίνεται ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο θα εκτεθεί σε «κατάφωρη παραβίαση» των δικαιωμάτων του *και* (β) τεκμηριώνεται επαρκώς ότι, μετά την παράδοση, το πρόσωπο δεν θα έχει στη διάθεσή του «μέσα έννομης προστασίας» όσον αφορά την παραβίαση αυτή [Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών), απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2004 (00760/04 U, NL:HR:2004:AP1534)].

[70] Πρβλ. Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών), απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2023 (23/01346 U, NL:HR:2023:1315).

[71] Βλ. άρθρο 625, παράγραφος 4, τελευταία περίοδος, της ΣΕΣ, όπου χρησιμοποιείται ο όρος «πρέπει», από τον οποίο συνάγεται ότι η δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν μπορεί να προχωρήσει χωρίς τις προβλεπόμενες από το άρθρο 604 της ΣΕΣ εγγυήσεις.

[72] Πρβλ. σκέψεις 76 και 77 της αποφάσεως Alchaster I. Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από το γράμμα της εν λόγω διατάξεως, η οποία, όπως επισημαίνεται στη σκέψη 74, απαιτεί από τη δικαστική αρχή εκτέλεσης να ζητήσει «πρόσθετες εγγυήσεις όσον αφορά τη μεταχείριση του καταζητουμένου μετά την παράδοσή του προτού αποφασίσει αν θα εκτελέσει το ένταλμα σύλληψης», επιβεβαιώνοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, ότι η αρχή αυτή πρέπει να εξετάσει –και, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να αρνηθεί– την εκτέλεση σε περίπτωση που οι εν λόγω εγγυήσεις είναι ανεπαρκείς.

90. Ακολουθώντας την ως άνω απόφαση, η δικαστική αρχή εκτέλεσης πρέπει να λάβει υπόψη της τόσο το γενικό νομικό πλαίσιο και την πρακτική που ισχύει στο Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά την τήρηση του κανόνα της ειδικότητας όσο και τις μεμονωμένες περιστάσεις της υποθέσεως – συμπεριλαμβανομένης κάθε ένδειξης ότι το πρόσωπο ενδέχεται να διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινες πράξεις διαφορετικές από εκείνες που έχουν εγκριθεί με την απόφαση παράδοσης. Εάν, κατόπιν αυτής της εξέτασης, εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να πιστεύεται ότι είναι πιθανή η παράβαση του κανόνα της ειδικότητας, η εν λόγω αρχή πρέπει, πριν από την έγκριση της παράδοσης, είτε να ζητήσει επαρκείς εγγυήσεις από το κράτος έκδοσης είτε, σε περίπτωση που οι εγγυήσεις αυτές απουσιάζουν ή είναι ανεπαρκείς, να αρνηθεί την παράδοση στο σύνολό της[73]. Ειδικότερα, στη σκέψη 78 της αποφάσεως Alchaster I, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η δικαστική αρχή εκτέλεσης που καλείται να αποφανθεί επί εντάλματος σύλληψης το οποίο εκδόθηκε βάσει της ΣΕΣ δεν μπορεί να διατάξει την παράδοση του καταζητουμένου εάν κρίνει, κατόπιν συγκεκριμένης και ακριβούς εξέτασης της κατάστασης του προσώπου αυτού, ότι υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να πιστεύεται ότι το εν λόγω πρόσωπο διατρέχει πραγματικό κίνδυνο για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του σε περίπτωση παράδοσής του στο Ηνωμένο Βασίλειο.

δ) Όρια και προϋποθέσεις επίκλησης του κανόνα της ειδικότητας

91. Το δικαίωμα επίκλησης του κανόνα της ειδικότητας στο πλαίσιο της διαδικασίας πριν από την παράδοση δεν είναι απεριόριστο. Το ίδιο το άρθρο 625 της ΣΕΣ θεσπίζει ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες διαμορφώνουν το πεδίο εφαρμογής της επίκλησής του. Πρώτον, όπως προαναφέρθηκε[74], από το δικαίωμα αυτό χωρεί παραίτηση δυνάμει του άρθρου 611, παράγραφοι 1 και 2, της ΣΕΣ. Δεύτερον, το άρθρο 625, παράγραφος 1, της ΣΕΣ παρέχει στα μέρη τη δυνατότητα να κοινοποιήσουν στην ειδική επιτροπή ότι τεκμαίρεται η συγκατάθεση για τη δίωξη άλλων αξιόποινων πράξεων, εκτός εάν, σε συγκεκριμένη περίπτωση, η δικαστική αρχή εκτέλεσης ορίσει άλλως. Ο μηχανισμός αυτός απαιτεί από τη δικαστική αρχή εκτέλεσης να επαγρυπνεί όταν ένα πρόσωπο επικαλείται τον κανόνα της ειδικότητας, καθόσον η τεκμαιρόμενη συγκατάθεση δεν μπορεί να λειτουργεί αυτομάτως όταν προβάλλονται δεόντως αιτιολογημένες αντιρρήσεις. Τρίτον, η επίκλησή του πρέπει να βασίζεται σε τεκμηριωμένο κίνδυνο: η δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν υποχρεούται να εξετάζει υποθετικούς ή εικαζόμενους ισχυρισμούς αλλά μόνο αξιόπιστες ενδείξεις ότι το πρόσωπο ενδέχεται να διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινες πράξεις για τις οποίες δεν έχει εγκριθεί παράδοση.

92. Συνδυαστικά, οι προϋποθέσεις αυτές εξασφαλίζουν ότι ο κανόνας της ειδικότητας δεν εφαρμόζεται πέραν του σκοπούμενου πεδίου εφαρμογής του, διατηρώντας παράλληλα την αποτελεσματικότητα του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, ως ουσιαστικής διαδικαστικής εγγυήσεως. Διασφαλίζουν ότι η επίκλησή του παραμένει ένας ισόρροπος μηχανισμός: προσβάσιμος στους ιδιώτες όταν διακυβεύεται πραγματικά η ελευθερία τους, πλην όμως δομημένος κατά τρόπο ο οποίος σέβεται τον μηχανισμό παράδοσης στο πλαίσιο της ΣΕΣ.

[73] Απόφαση Alchaster I (σκέψεις 78, 83 έως 91 και 98).

[74] Βλ. σημείο 82 των παρουσών προτάσεων.

4. Ενδιάμεσο συμπέρασμα

93. Ο κανόνας της ειδικότητας κατά το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ συνιστά ουσιώδη διαδικαστική εγγύηση, η οποία διασφαλίζει ότι το πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε δεν θα διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινες πράξεις πέραν εκείνων για τις οποίες εγκρίθηκε η παράδοση από τη δικαστική αρχή εκτέλεσης. Η ΣΕΣ αποτελεί μέρος του δικαίου της Ένωσης, όπερ σημαίνει ότι η ερμηνεία της πρέπει να είναι σύμφωνη προς τον Χάρτη, ιδίως τα άρθρα του 6 και 47, καθώς και του άρθρου 49, παράγραφος 1, τα οποία εγγυώνται το δικαίωμα στην ελευθερία, την αποτελεσματική δικαστική προστασία και τη νομιμότητα και προβλεψιμότητα των ποινών. Ως εκ τούτου, ο όρος «αξιόποινη πράξη» στο άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ δεν μπορεί να ερμηνεύεται αποκλειστικά βάσει του χαρακτηρισμού που χρησιμοποιείται από το κράτος έκδοσης αλλά πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς, βάσει των κριτηρίων της αποφάσεως Bonda· ειδικότερα, τη φύση της παραβάσεως, τον εγγενή χαρακτήρα της και τη σοβαρότητα της κυρώσεως. Δεδομένου ότι το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ αποτελεί εκτελεστό δικαίωμα εντός της έννομης τάξης της Ένωσης, οι ιδιώτες πρέπει να μπορούν να το επικαλεστούν ως αντίρρηση κατά της έγκρισης της παραδόσεώς τους. Σε περίπτωση που διαπιστώνονται τόσο ουσιαστικές όσο και διαδικαστικές παραβάσεις του κανόνα της ειδικότητας, η δικαστική αρχή εκτέλεσης υποχρεούται να παρέμβει σύμφωνα με το άρθρο 604, στοιχείο γ′, της ΣΕΣ, προκειμένου να αναστείλει ή να αποτρέψει την παράδοση, καθόσον η απουσία ουσιαστικής τήρησης ή διαδικαστικής εκτελεστότητας του κανόνα της ειδικότητας καθιστά την παράδοση αντίθετη προς τον Χάρτη.

94. Ως εκ τούτου, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα τέσσερα πρώτα προδικαστικά ερωτήματα ότι το άρθρο 604, στοιχείο γ′, και το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 6 και 47, καθώς και το άρθρο 49, παράγραφος 1, του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι ο κανόνας της ειδικότητας συνιστά εκτελεστή διαδικαστική εγγύηση, της οποίας η παράβαση ή η πιθανή παράβαση, εκτιμώμενη σε συνάρτηση με την αυτοτελώς καθοριζόμενη έννοια της «αξιόποινης πράξεως», λαμβανομένου υπόψη του νομικού χαρακτηρισμού κατά το εσωτερικό δίκαιο, της ίδιας της φύσεως της παραβάσεως και της σοβαρότητας της κυρώσεως, επιβάλλει στη δικαστική αρχή εκτέλεσης να εξαρτά την παράδοση από την παροχή επαρκών εγγυήσεων από το κράτος έκδοσης ότι το πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε δεν θα διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινες πράξεις πέραν εκείνων για τις οποίες παραδόθηκε.

Γ. Πέμπτο προδικαστικό ερώτημα

95. Με το πέμπτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται εάν το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει την παράδοση προσώπου που καταζητείται, το οποίο έχει καταδικαστεί σε στερητική της ελευθερίας ποινή έξι μηνών για προσβολή του δικαστηρίου, στην περίπτωση που η παράδοση δεν έχει ζητηθεί για την έκτιση της εν λόγω ποινής, λόγω του ότι το κράτος έκδοσης χαρακτηρίζει την προσβολή δικαστηρίου ως παράβαση αστικής και όχι ποινικής φύσεως.

96. Πρώτον, κατά την εξέταση των αντιρρήσεων που προέβαλαν οι αναιρεσείοντες πριν από την παράδοση, η δικαστική αρχή εκτέλεσης πρέπει να αποφανθεί εάν η επίμαχη συμπεριφορά ή κύρωση, για παράδειγμα η προσβολή δικαστηρίου, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ. Τούτο απαιτεί μια ανεξάρτητη αξιολόγηση βάσει των κριτηρίων της αποφάσεως Bonda[75]. Το γεγονός ότι η επαπειλούμενη κύρωση για τη συμπεριφορά αυτή

[75] Βλ. σημεία 71 έως 77 των παρουσών προτάσεων.

συνεπάγεται στερητική της ελευθερίας ποινή, υπό τη μορφή, για παράδειγμα, φυλάκισης έξι μηνών, αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι πρόκειται περί κυρώσεως ποινικής φύσεως για τους σκοπούς του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού της από το κράτος έκδοσης.

97. Δεύτερον, εάν η δικαστική αρχή εκτέλεσης αποφανθεί ότι η συμπεριφορά ή η κύρωση είναι ποινικής φύσεως, η αρχή αυτή πρέπει ακολούθως να αποφασίσει, βάσει αντικειμενικών, αξιόπιστων και συγκεκριμένων στοιχείων, εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι το πρόσωπο θα διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για τη συμπεριφορά αυτή μετά την παράδοση, κατά παράβαση του άρθρου 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ.

98. Εάν ο κανόνας της ειδικότητας απουσιάζει, είναι ανεφάρμοστος ή δεν μπορεί να γίνει επίκλησή του από τους ιδιώτες –όπως ενδέχεται να συμβαίνει στην περίπτωση που το κράτος έκδοσης αντιμετωπίζει ορισμένες συμπεριφορές (όπως η αστικού χαρακτήρα προσβολή του δικαστηρίου) ως μη εμπίπτουσες στο ποινικό πεδίο–, το στοιχείο αυτό υποδηλώνει ήδη ότι υπάρχει δομικός κίνδυνος παραβάσεως του άρθρου 625, παράγραφος 2, και του άρθρου 604, στοιχείο γ′, της ΣΕΣ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 6 και 47, καθώς και το άρθρο 49, παράγραφος 1, του Χάρτη. Στην περίπτωση που το δίκαιο του κράτους έκδοσης εξαιρεί ρητώς αυτές τις συμπεριφορές και τις σχετικές κυρώσεις από την προστασία του κανόνα της ειδικότητας, ο κίνδυνος καθίσταται βέβαιος και όχι υποθετικός.

99. Τρίτον, σε περίπτωση διαπίστωσης του ως άνω κινδύνου, πριν από την έγκριση της παράδοσης, η αρχή υποχρεούται να ζητήσει επισήμως επαρκείς εγγυήσεις από το κράτος έκδοσης δυνάμει του άρθρου 604, στοιχείο γ′, της ΣΕΣ. Ακολούθως, η δικαστική αρχή εκτέλεσης πρέπει να εξετάσει εάν οι παρασχεθείσες εγγυήσεις είναι επαρκείς ώστε να αποκλείεται ο κίνδυνος επιβολής στερητικής της ελευθερίας ποινής για πράξεις οι οποίες δεν αναφέρονται στο ένταλμα. Εφόσον οι εγγυήσεις εξαλείφουν τον σχετικό κίνδυνο μπορεί να εγκριθεί η παράδοση. Εάν οι εγγυήσεις απουσιάζουν, είναι ασαφείς ή είναι ανεπαρκείς, η δικαστική αρχή εκτέλεσης πρέπει να αναστείλει την παράδοση μέχρις ότου παρασχεθούν ικανοποιητικές εγγυήσεις. Ως έσχατη λύση, πρέπει να αρνηθεί την παράδοση εάν οι εγγυήσεις εξακολουθούν να απουσιάζουν ή παραμένουν ανεπαρκείς[76].

100. Συναφώς, στο πλαίσιο του καθεστώτος παράδοσης της ΣΕΣ, η συνεργασία μεταξύ της δικαστικής αρχής εκτέλεσης και των αρχών του κράτους έκδοσης είναι καθοριστικής σημασίας. Στην πράξη, η συνεργασία αυτή μπορεί να έχει τη μορφή δικαστικού διαλόγου και ανταλλαγής πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 604, στοιχείο γ′, της ΣΕΣ, επιτρέποντας στη δικαστική αρχή εκτέλεσης να ζητεί διευκρινίσεις ή εγγυήσεις από το κράτος έκδοσης όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής των αξιόποινων πράξεων, τις εφαρμοστέες διαδικαστικές εγγυήσεις ή την τήρηση του κανόνα της ειδικότητας. Σε περίπτωση που εξακολουθούν να υπάρχουν αμφιβολίες, το κράτος έκδοσης μπορεί να παράσχει επίσημες διαβεβαιώσεις για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ανησυχιών, όπως τα όρια της δίωξης ή τη δυνατότητα άσκησης αποτελεσματικών ενδίκων μέσων. Η διαδικασία αυτή παρέχει σε αμφότερες τις αρχές τη δυνατότητα να επιτύχουν την εξισορρόπηση των δικαιωμάτων του προσώπου με το δημόσιο συμφέρον κατά την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης, διασφαλίζοντας ότι η παράδοση θα προχωρήσει μόνο εφόσον υπάρχουν επαρκείς εγγυήσεις. Ακολούθως, η δικαστική αρχή εκτέλεσης ενδέχεται

[76] Βλ. σημείο 90 των παρουσών προτάσεων.

να χρειαστεί να εξετάσει εάν οι πρόσθετες εγγυήσεις ικανοποιούν τις απαιτήσεις του άρθρου 47 του Χάρτη, λαμβάνοντας επίσης παράλληλα υπόψη της το δικαίωμα των θυμάτων για απονομή δικαιοσύνης[77].

101. Η προσέγγιση αυτή διασφαλίζει ότι το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ λειτουργεί ως μια αποτελεσματική, εκτελεστή εγγύηση έναντι των παρανόμων διώξεων ή στερήσεων της ελευθερίας. Είναι σύμφωνη με το άρθρο 47 και το άρθρο 49, παράγραφος 1, του Χάρτη, τα οποία επιτάσσουν οι διαδικασίες παράδοσης δυνάμει της ΣΕΣ να είναι νόμιμες και προβλέψιμες και να παρέχουν αποτελεσματική δικαστική προστασία.

102. Τέλος, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι έχει σχηματίσει πλήρη πεποίθηση ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης των διατάξεων δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων από το δικαστήριο του κράτους έκδοσης, τα διαδικαστικά δικαιώματα των αναιρεσειόντων που εγγυώνται τα άρθρα 6 και 13 της ΕΣΔΑ έγιναν πλήρως σεβαστά. Οι αναιρεσείοντες παραπέμφθηκαν ενώπιον ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου, τους γνωστοποιήθηκε η εναντίον τους κατηγορία καθώς και ο τόπος και ο χρόνος της ακροαματικής διαδικασίας, εκπροσωπήθηκαν νομίμως και είχαν δικαίωμα άσκησης ενδίκων μέσων. Επιπλέον, όσον αφορά το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής στο κράτος έκδοσης, οι αναιρεσείοντες είχαν τη δυνατότητα να προσφύγουν κατά της κύρωσης που τους επιβλήθηκε ασκώντας ένδικα μέσα. Ωστόσο, από τη δικογραφία φαίνεται ότι οι αναιρεσείοντες καταδικάστηκαν ερήμην για προσβολή του δικαστηρίου. Το στοιχείο αυτό, του οποίου η επαλήθευση απόκειται στο αιτούν δικαστήριο, ενδέχεται να είναι κρίσιμο, καθόσον εγείρει ένα διακριτό ζήτημα σχετικά με το δικαίωμα αυτοπρόσωπης παρουσίας και άμυνάς τους. Ακόμη και αν οι προηγούμενες διαδικασίες ικανοποιούν τις εγγυήσεις δυνάμει των άρθρων 6 και 13 της ΕΣΔΑ, η επιβολή ποινής ερήμην επιτάσσει την εξέταση του εάν οι αναιρεσείοντες είχαν πράγματι ενημερωθεί για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατά πόσον διατηρούν, μετά την παράδοση, το δικαίωμα επανάληψης της δίκης ή ισοδύναμο ένδικο μέσο στο κράτος έκδοσης.

103. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, φρονώ ότι το άρθρο 604, στοιχείο γ', και το άρθρο 625, παράγραφος 2, της ΣΕΣ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 6 και 47, καθώς και το άρθρο 49, παράγραφος 1, του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι η παράδοση καταζητούμενου που έχει καταδικαστεί σε στερητική της ελευθερίας ποινή διάρκειας έξι μηνών για προσβολή δικαστηρίου, στην περίπτωση που η παράδοση αυτή δεν ζητείται για την έκτιση της εν λόγω ποινής λόγω του ότι η συγκεκριμένη προσβολή του δικαστηρίου χαρακτηρίζεται ως αστικής φύσεως παράβαση κατά το δίκαιο του κράτους έκδοσης, δεν συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης εφόσον, σύμφωνα με τη δικαστική αρχή εκτέλεσης, η προσβολή αυτή έχει, κατ' ουσίαν, ποινικό χαρακτήρα και υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι, μετά την παράδοση, θα υπάρξουν ουσιαστικές ή διαδικαστικές παραβάσεις του κανόνα της ειδικότητας, στο μέτρο που το πρόσωπο θα στερηθεί την ελευθερία του κατά παράβαση του κανόνα της ειδικότητας ή δεν θα μπορέσει να επικαλεστεί τον κανόνα της ειδικότητας· η δικαστική αρχή εκτέλεσης υποχρεούται, πριν από την έγκριση της

[77] Βλ. επί του ζητήματος της υποχρέωσης συνεργασίας και των δικαιωμάτων των θυμάτων, ως παράδειγμα, την απόφαση Güzelyurtlu κ.λπ. κατά Κύπρου και Τουρκίας (CE:ECHR:2019:0129JUD003692507, § 232 έως 236), στην οποία το ΕΔΔΑ επισήμανε ότι το άρθρο 2 της ΕΣΔΑ (δικαίωμα στη ζωή) μπορεί να δημιουργεί αμοιβαία υποχρέωση συνεργασίας μεταξύ κρατών στο πλαίσιο της διερεύνησης παράνομων δολοφονιών, προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι συνθήκες μιας δολοφονίας και να παραπεμφθούν οι δράστες στη δικαιοσύνη. Δεδομένου ότι η υποχρέωση αυτή είναι υποχρέωση μέσων και όχι αποτελέσματος, τα κράτη οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα εύλογα μέτρα που είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο των υφιστάμενων νομοθετικών πράξεων συνεργασίας. Στηριζόμενο στην απόφαση αυτή, στην απόφασή του της 9ης Ιουλίου 2019, Romeo Castaño κατά Βελγίου (CE:ECHR:2019:0709JUD000835117, § 79 έως 92), το ΕΔΔΑ ανέλυσε, κατ' ουσίαν, εάν η άρνηση του Βελγίου να συνεργαστεί υπονόμευσε αδικαιολογήτως τα διαδικαστικά δικαιώματα των προσφευγόντων δυνάμει του άρθρου 2 της ΕΣΔΑ. Το ΕΔΔΑ δέχθηκε ότι ο κίνδυνος παράβασης του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ (απαγόρευση της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) *μπορεί* να συνιστά λόγο άρνησης της παράδοσης, πλην όμως υπογράμμισε ότι ο κίνδυνος αυτός πρέπει να στηρίζεται σε εξατομικευμένη, πραγματική βάση.

παράδοσης, να λάβει επαρκείς πρόσθετες εγγυήσεις από το κράτος έκδοσης ότι το πρόσωπο δεν θα διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για την εν λόγω προσβολή, ειδάλλως η παράδοση πρέπει να απορριφθεί.

VI. Πρόταση

104. Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που του υπέβαλε το Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο, Ιρλανδία) ως ακολούθως:

Το άρθρο 604, στοιχείο γ′, και το άρθρο 625, παράγραφος 2, της Συμφωνίας Εμπορίου και Συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου, σε συνδυασμό με τα άρθρα 6 και 47, καθώς και με το άρθρο 49, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

έχουν την έννοια ότι:

1) Ο κανόνας της ειδικότητας συνιστά εκτελεστή διαδικαστική εγγύηση, της οποίας η παράβαση ή η πιθανή παράβαση, εκτιμώμενη σε συνάρτηση με την αυτοτελώς καθοριζόμενη έννοια της «αξιόποινης πράξεως», λαμβανομένου υπόψη του νομικού χαρακτηρισμού κατά το εσωτερικό δίκαιο, της ίδιας της φύσεως της παραβάσεως και της σοβαρότητας της κυρώσεως, επιβάλλει στη δικαστική αρχή εκτέλεσης να εξαρτά την παράδοση από την παροχή επαρκών εγγυήσεων από το κράτος έκδοσης ότι το πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε δεν θα διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για αξιόποινες πράξεις πέραν εκείνων για τις οποίες παραδόθηκε.

2) Η παράδοση καταζητούμενου που έχει καταδικαστεί σε στερητική της ελευθερίας ποινή διάρκειας έξι μηνών για προσβολή δικαστηρίου, στην περίπτωση που η παράδοση αυτή δεν ζητείται για την έκτιση της εν λόγω ποινής λόγω του ότι η συγκεκριμένη προσβολή του δικαστηρίου χαρακτηρίζεται ως αστικής φύσεως παράβαση κατά το δίκαιο του κράτους έκδοσης, δεν συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης εφόσον, σύμφωνα με τη δικαστική αρχή εκτέλεσης, η προσβολή αυτή έχει, κατ' ουσίαν, ποινικό χαρακτήρα και υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι, μετά την παράδοση, θα υπάρξουν ουσιαστικές ή διαδικαστικές παραβάσεις του κανόνα της ειδικότητας, στο μέτρο που το πρόσωπο θα στερηθεί την ελευθερία του κατά παράβαση του κανόνα της ειδικότητας ή δεν θα μπορέσει να επικαλεστεί τον κανόνα της ειδικότητας· η δικαστική αρχή εκτέλεσης υποχρεούται, πριν από την έγκριση της παράδοσης, να λάβει επαρκείς πρόσθετες εγγυήσεις από το κράτος έκδοσης ότι το πρόσωπο δεν θα διωχθεί, καταδικαστεί ή άλλως στερηθεί της ελευθερίας του για την εν λόγω προσβολή, ειδάλλως η παράδοση πρέπει να απορριφθεί.